

Szerző:
Apáti Kovács Béla
Minden jog fenntartva

Borító:
Boris Vanessza alkotása

Szerkesztette és a meséket válogatta:

Tátogató Hangján Baráti Közösség

Képek: szerző és admin fotók

<http://ekpafat.kistarogato.gportal.hu>

Nagykanizsa 2015

Neki is meg kellett volna halnia, de a kicsi imakönyv megmentette az életét.

Kicsi imakönyv

A szobában volt egy szekrény és ebben sorakoztak a könyvek és egy kicsi imakönyv. Valamennyi régi, és sokat olvasott volt. Lapjaik megsárgultak, és talán némelyik már ki is esett, vagy rongyosan, összegyűrve lógott ki belőle. Látszott, gazdájuk is öreg, és nagyon régen vett kezébe olvasnivalót. Lehetséges, hogy megromlott a látása és ezért feleslegesnek tartaná könyves boltokat járni és új köteteket venni. A betűket csak a lelki szemeivel látja, és ha kíváncsi valamelyik régi könyve tartalmára felidézi a benne lévőket emlékezetből. Pedig valamikor réges-régen nagyon szeretett olvasni. Élt-halt a könyvekért és az irodalomért. Író szeretett volna lenni. Gondolatban sok, szép történetet kitalált, amelyeket talán érdemes lett volna papírra vetni. Sajnos közbeszólt a háború. A második szörnyűséges világháború. Neki is mennie kellett a frontra, a messzi muszka földre a Donhoz, hogy esküjéhez híven megállítsa a vörös

áradatot, hogy megvédje a hazáját. Ment sok társával és tudták sokuk soha többé nem tér haza, de mégis engedelmeskedtek, mert a haza szólította őket.

Még mielőtt elment anyja egy kicsi imakönyvet csúsztatott zsebébe és sírva a fia fülébe súgta.

– Ez majd megvéd a haláltól.

Igazából fel sem fogta anyja szavait. Nem tudta elképzelni, hogy ő is meghalhat.

Az imakönyv a szíve fölötti zsebében volt. Néha – néha a harcok szünetében belepislantott, de igazából nem tudta lekötni az érdeklődését, és inkább mindig visszatette a szíve fölé.

Egyik reggel arra ébred, hogy az ég szakad rájuk és itt a világ vége. Ha még a világ vége nem is jött el, de az oroszok iszonyatos nagy erejű támadást indítottak állásaik ellen.

Felvették a harcot a túlerővel és hősiesen küzdöttek magyarokhoz méltóan. Nem futamodtak meg, nem mentették életüket, pedig már alig volt lőszerük. Mégis kitartottak. Hősiességük még az ellenséget is meglepte.

Az egyik támadásnál hirtelen egy hatalmas robbanást hallott egészen közel és minden elsötétült, és többre már nem emlékezett. Maga sem értette, hogy sikerült életbe maradni? Bajtársai valahogy eltámogatták egy orosz hadifogolytáborban, amikor fogságba estek. De erre nem emlékezett. Valahogy ez kiesett az emlékezetéből. Meg kellett volna halnia, de élt. Minden sötét volt. Úgy érezte az univerzum sötétsége veszi körül. Az is volt, mert megvakult. Egy repesz fúródott a szemébe. Elszálltak a színek, a formák, soha többé nem látta a kék eget és azon suhanó madarakat.

Meg kellett volna halnia. A másik szilánk a mellét szúrta volna át, ha a gyilkos vasdarabot a kicsi imakönyv meg nem állítja.

Igaza volt anyjának az imakönyv megmentette életét, de szeme világát nem. Örök sötétség birodalmába került, ahonnan nincs menekvés. Míg

lélegzik, s mozog, itt kell élnie vakon és a fényt elfelejtve. Csak a hangok maradtak meg neki.

Hosszú évek múltával nagy nehezen hazakerült Szibériából, a hadifogoly táborából. Nem értette, hogy az oroszok, miért kegyelmeztek meg életének? Hiszen szinte semmire sem tudták használni, míg bajtársai nehéz munkával erdőt irtottak hóban és fagyban. Ő addig a táborban volt tétlenül. Ez volt a büntetése, és talán hihetetlen, de ez sokszor kínzóbb volt, mint az embertelen munka.

Ilyenkor a könyveire gondolt és megsimogatta a kicsi imakönyvet a szíve fölött. Már az írást nem láthatta, de érezte a repeszt, ami mélyen a lapok közé fúródott.

Ezért volt a könyvszekrényben csak régi könyv és a kicsi imakönyv. Sajnálkozva nézték az öregembert, aki könny nélkül sírt és nap, mint nap felidézte emlékeiben hős társait, akik életüket adták a hazáért. Neki is meg kellett volna halnia, de a kicsi imakönyv megmentette az életét.

Sümegei remete

Közel a sümegei várhoz élt egy remete. Egy földbe vájt odú lakott. Soha senkivel nem beszél. Ha valaki közelített lakhelyéhez, akkor mindig visszahúzódott az oda és addig ki sem dugta az orrát, míg az illető el nem ment a környékről. Az emberek azt tartották róla, hogy szegényke megháborodott.

Pedig nem volt mindig ilyen emberkerülő. A régi öregek talán még emlékeznek egy jóképű lovászfúura, aki fent élt a várban. Egyszer díszes úri népség érkezett pompás hintókkal. A vár kapitánya finom ételekkel és balatoni borokkal várta a vendégeket, akik amint megérkeztek neki is láttak, hogy elfogyassák az estebédet. A lovászfúunak megparancsolták, hogy vezesse a lovakat az istállóba és etesse meg őket.

Mindegyik lovat szép sorjában bevezetett az istállóba, kivéve egy szép almásderest. Hiába is dirigálta befelé szép szóval és ostorral. Ez a ló megmakacsolta magát és nagyokat nyerítve hátra felé akkorát rúgott, hogy majdnem kirúgta a vár vastag kőfalát.

A fiú erre olyan mérges lett, hogy legszívesebben szíjat hasított volna a ló hátából. Ezt látva a paripa így szólt a lovászfíúhoz:

– Idefigyelj, te fiú! Én nem vagyok ám, akármilyen közönséges ló. Apám és anyám a csillagokban lakik. Pattanj föl a hátamra és elvágtatok veled a tündérek országába!

– Még, hogy te csodaló vagy – nevette el magát a lovászfíú – Gazdám megölne, ha vendégek lován nyargalásznék. Ajánlom, menj be azonnal az istállóba, mert megjáród!

Erre meg a ló egy nagyot nyerített, háromszor megrázta a sörényét, és egy csodálatos lány lett belőle. A lovászfíú majdnem elesett a meglepetéstől. Csak hebegett-habogott. Nem tudott szóhoz jutni. A lány nevetve megkérdezte:

– Most már hiszel nekem?

– Hinni hiszek. Csak azt nem értem, hogyan lettél ló? Mi ez a varázslat?

A lány leült az istállóban lévő kisszékre és elmesélte a történetét:

– Tudod réges régen apám egy dúsgazdag kereskedő volt. Annyi pénze volt, mint égen a csillag és réten a fűszál, de nem volt neki elég a sok pénz, mind többet akart. Éjjel-nappal azon törte a fejét, hogyan tudná a vagyonát gyarapítani. Mindenre képes volt, ha valami jó üzletet megszimatolt.

Egyik nap maga az ördög állított be hozzá. Arra kérte, hogy rengeteg pénz fejében adja el neki a lelkét. Apám hallani sem akart róla, de az ördög addig-addig gyözködte, míg ráállt a boltra. Ellenben megegyeztek abban, ha apám mégis meggondolná magát, akkor némi kamatért visszakapja a lelkét. Sajnos szegény feje nem tudta, mire gondolt az ördög. Akkortájt lehettem három éves, és ez a pokolfajzat

kiszemelt magának. Ha majd apám visszakéri a lelkét, cserében engem kell kamatként az ördögnek adni. Állítólag ezt egy kecske bőrére le is írták, de ezt apám nem olvasta el. Csak a szöveg aljára kanyarította a nevét. A szövegben pedig az állt, ha mégis visszakéri a lelkét, akkor engem kell odaadnia és soha többé nem fog látni.

Eleinte minden a legnagyobb rendjén is ment. Dőlt apámhoz a pénz, mint a pelyva. Reggeltől estig csak az aranytallérokat számolgatta, de egyik nap hiányozni kezdett a lelke. Nem tudta mi lehet a baja, mert akárhová is ment sehol sem érezte jól magát. Egy idő után már a csillogó aranytallérok sem tették boldoggá. Ahogyan múltak a napok egyre soványabb lett. Körülbelül egy fél évnek kellett eltelnie, mire rájött, mindez a lelke elvesztése miatt van. Ha nem akar elpusztulni, akkor vissza kell kérnie a lelkét. Kerüljön, amibe kerül – gondolta apám –, visszakéri a lelkét.

Szólította is az ördögöt, aki az első hívó szóra megjelent.

– Miért hívattál? – kérdezte vigyorogva.

– Add vissza a lelkemet, mert nem tudok nélküle élni.

– Semmi akadály, de ugye tudod, hogy ez, mivel jár? Aláírtad, ha visszakéred a lelkedet, akkor cserébe oda kell adni nekem a lányodat.

Ezt meghallván apám nagyon megijedt, mert nagyon szeretett engem. Hirtelen nem tudta, mitévő legyen. Átszaladt a szomszédba egy nagy tudású öregasszonyhoz és segítséget kért tőle:

– Öreganyám, mit tegyek, hogy ne kelljen elválnom drága, szeretett kislányomtól?

Részletesen elmesélt neki mindent, ami megesett vele. Az öregasszony hosszasan gondolkodott, majd végül kibökte:

– Az ördöggel nem jó ujjat húzni. Nagy hatalma van az ember felett. Ha nem teljesíted kérését, akkor csúnyán megjárhatod. Csak egy megoldás lehetséges, ha lányod belebújik egy ló bőrébe. Addig kell neki ott lennie, míg nem találkozik egy ifjúval, aki beleszeret a lóba, és háromszor homlokon csókolja.

Apám így cselekedett. Szerzett valahonnan egy almásderes lovat és belebújtatott. Azóta vagyok benne és várom a megmentőmet.

A lovászfíú érdeklődve hallgatta a lány történetét és nagyon megsajnálta. Hirtelen úgy érezte, hogy a sors őt szemelte ki, hogy megmentse ezt a szép teremtet. Szíve hevesen kalapálni kezdett. Elszánta magát és átölelte a lány derekát, hogy megcsókolja. A gyönyörű hajadonon ijedten ugrott félre:

– Jaj, mit teszel?

– Megmentem az életed – válaszolta a lovászfíú és máris háromszor homlokon csókolta a lányt.

– Istenem, nem engem kellett volna megcsókolnod, hanem a lovat, amelyben voltam. Végem van. Nem sokára jön értem az ördög. Mi lesz velem? Jaj, miért is nem figyelmeztettek!

– Én csak téged akartalak megmenteni, mert megtetszettél és szívem lángra lobbant irántad. Drága szépséges leányka legyél a feleségem!

– Már késő – mondta szomorúan a lány – hallom, hogy jön értem az ördög.

Valóban az istálló kövezete alól furcsa hangok hallatszottak. Olyan volt, mint, amikor hatalmas boroshordókat görgetnének egy mély pincében. Alig telt el néhány perc, lila füst kíséretével megjelent maga az ördög. Még mielőtt a lovászfíú tehetett volna valamit, az ördög megragadta a lányt és magával vitte.

Szegény lovászfíú azt hitte, hogy csak álmodja az egészet. Nem akarta elhinni, ami körülötte történt. Reszketett és egyre melegebb lett a teste. Egész éjjel iszonyatosan magas láz kínozza. Senki nem értette, mi lelte.

Lázálmában a főlovásznak elmesélte az átélt élményét, aki természetesen semmit sem hitt el belőle. Azt gondolta, hogy ezt csak a magas láz okozhatja.

– Jól van fiam, pihenj! Ne beszélj annyit. A láz elvette az eszed – mondta a főlovász – Majd, ha meggyógyulsz, akkor elfelejted az egészséget.

A fiú könyörgött, hogy higgyenek neki, de senki sem vette komolyan.

Hosszú hónapokig feküdt súlyos betegen. A vár kapitányának felcsere összeszedte minden tudását, hogy meggyógyítsa. Sokan már lemondtak róla, de végül mégis egyszer csak jobban lett. Újból munkába állt az istállóban. Állandóan a lány járt az eszében. Ha véletlenül valahol meglátott egy almásderes lovat, mindjárt odaszaladt és háromszor megcsókolta a homlokát. Aki látta az nevetett rajta. El is nevezték csókos lovászfíúnak, de ez nem nagyon érdekelte.

Teltek – múltak az évek. A lovászfíú megöregedett, és öreg napjaira emberkerülő lett. Nem akart senkivel sem beszélni. Otthagyta a házát és egy földbe vájt verembe sínylődött élete végéig. Egy pásztor talált rá holtan, amikor útja arra vezetett a nyájával.

Mondják, temetésekor egy elszabadult almásderes ló vágatott végig Sümeg főutcáján és eltűnt a Bakony rengetegében. Hiába is mentek volna utána, úgysem lelne rá senki, mert ez a ló a sümegi remete lelkét vitte fel a mennybe.

"A régi emlékek mélyen a szívébe vannak vésve, és kitörölni őket onnan nem lehet. Miért is akarná elfelejteni emlékeit, amikor olyan jó visszagondolni rájuk."

Az öreg szalmakalap

Ki tudja, mióta lógott a fogason az öreg szalmakalap. Soha senki nem hordta már. Érthetetlen, miért nem dobta ki a gazdája.

Látszott rajta, hogy nem mai gyerek. Szélei kissé megtépve és az egykor szép, sárga színe megfakult. Rég lehetett, amikor valakinek a fejének az ékessége volt. Néhol el is mocskolódott és a sok fogdosástól zsírfoltok fénylettek. Bizony – bizony ilyen fejfedőt senki sem tenne szívesen a kobakjára, még ha szüksége is lenne rá, hogy megvédje a tűző naptól.

Mégis, akkor, mit keres itt a fogason?

Valószínűleg valakinek felejthetetlen emlékek kötődnek hozzá, és ezért nincs szíve megválni tőle.

Igen a házban él egy vénember. Szerintem már hosszú ideje nem számolja az éveket. Ifjúkorban még – még jelentős dátum a születésnap, és ilyenkor harsányan, mulatozva megemlékezik az ember a világra jöttéről. De amikor már túl magas az évek száma, hajlamos megfeledkezni róla.

A házban lakó vénember is így gondolkodik. Nem érdekli éveinek a száma. Könnyes szemmel gondol vissza az életére.

Egyik ilyen alkalommal, amint egymagában ült a szegényes szobában eszébe jutott a szalmakalap. Fájós derékkal kikecmergett a fotelból és kicsoszogott az előszobába, ahol megviselt, régi társa lógott a fogason.

Óvatosan a kezébe vette és ábrándos tekintettel nézegette. Akaratlanul is rengeteg emlék tódult az agyába. Érthetetlen, hogy eddig ezek, hol lapultak, s honnan jöttek elő?

Hirtelen újból fiatalnak érezte magát. Izgalom járta át szívét. Úgy dobogott, mintha ki akart volna ugrani a helyéről. Szemét könnyfátyol homályosította el, és teste remegni kezdett.

Le akart ülni, de nem bírt megmozdulni. Csak állt remegő lábakkal és nézte az öreg szalmakalapot. Olyan volt, mint egy kőszobor.

Közben az emlékek jöttek és jöttek megtöltve a kicsi előszobát.

Mennyi éve is volt, hogy vette ezt a szalmakalapot? – Ki tudja? Nem fontos. Annyi tény nagyon régen volt. Senki nem tudja ezt már pontosan. Az évek jönnek – mennek és közben az ember megöregszik.

Nem számít. A régi emlékek mélyen a szívébe vannak vésve, és kitörölni őket onnan nem lehet. Miért is akarná elfelejteni emlékeit, amikor olyan jó visszagondolni rájuk.

Igen alig volt még húsz éves és egy távoli városban vett egy szalmakalapot. Forrón tűzött a Nap és védeni akarta a fejét. Órákat töltött kint a szabadban és nagyon jól jött a napsugaraktól védő árnyék.

Akkor még nem gondolta, hogy ilyen sokáig megőrzi ezt a mindennapi tárgyat. Azt hitte, amint a nyárnak melege alábbhagy, megválk a fejfedőtől.

Valójában, amint egyre közelebb volt az ősz és a nappalok rövidültek úgy kezdte el hanyagolni ezt a kimondottan nyári árnyékot adó öltözetet. Helyette inkább melegebb sapka került elő a szekrényből.

Öreg társát megilletődve leemelte a fogasról. Megforgatta és óvatosan visszarakta a helyére.

Nem lehet tudni, ekkor, mi járt a fejében? Keze kissé megremegett és egy nagyot sóhajtott.

A szalmakalap szeretett volna felkiáltani:

– Ne tégy még vissza a fogásra! Beszéljünk egy kicsit!

Bármennyire is akarta volna, hang nem jött ki belőle. Hisz a tárgyak nem tudnak beszélni. Milyen világ is lenne, ha ők is társalognának.

Ennek ellenére most a szalmakalap azt akarta, hogy beszéljessenek! Idézzék fel az elmúlt éveket, amikor még minden olyan szép és jó volt. Nem kellett lógnia éveken át ezen a rideg, hegyes vasfogason.

Soha nem fogja elfelejteni, amikor gazdájával rótták az ország világ útjait.

Legszívesebben megkérdezte volna tőle, emlékszik-e még arra a szőke fruskára, kivel egy külföldi útja alkalmával ismerkedett meg?

Milyen szép kis teremtés volt. Most is látja, csak be kell csuknia a szemét. Ragyogó kék szemei voltak. És, ahogy nézni tudott velük. De akkor még meg sem említettük a vállaira leomló szőke fürtjeit. Mily édes pillanat volt, amikor megérintette azt és érezhette bódító illatát.

Vajon gazdája emlékszik-e még ezekre? Vagy, mint őt elfelejtette?

Bizonyára most is arra a lányra gondol. Hiszen szemei elhomályosodtak és ajka remeg, mintha mondana valamit. Tálán csak nem a nevét ismételteti.

Hogyan is hívták? Klára, Klaudia? Nem, nem egyik sem. Most már pontosan emlékszik Lujza volt a neve. Hogy tudta becézni, dédelgetni, amikor karjaival átölelte. Egyszer egy ilyen alkalommal még a szalmakalap is leesett a fejéről. Törődött is vele, hogy lent a porban van, és bármelyik pillanatban ráléphet.

Semmi és senki nem érdekelte ifjú szívét, csak az a szépséges leányzó.

Istenem, milyen csodás évek voltak. Szinte hihetetlen, hogy elmúltak és talán már soha nem jönnek vissza.

Itt lóg évek óta a fogason elfeledve. Soha többé nem lesz dísze már a fejnek.

Sírni lett volna kedve, ha egyáltalán a szalmakalapok tudnának sírni?

Az öreg határozatlanul toporgott a fogas előtt kezében tartva a megviselt fejfedőt.

Ki tudja, most miért vette kezébe? Remélhetőleg nem az a szándéka, hogy kidobja?

Ez bizony nem lenne szép tőle. Éveken át, hű társa volt, és mindig szívből szolgálta gazdáját. Nem bírná elviselni, ha erre a sorsra jutna.

Az öregember többször megforgatta kezében. Már – már úgy tűnt, hogy visszateszi a helyére, amikor az ajtóhoz lépett. Nem lehetett tudni, mit akar tenni vele. Iszonyatos, hosszú percek következtek.

Ha kidobja, akkor vége mindennek, oda a régi álmoknak, és soha nem ábrándozhat az előszoba meghitt homályában, mint annyi éven át.

Mindig, amikor tavasszal megszólaltak a dalos ajkú madarak és csicsergésük elbűvölte az embereket, és a napsugarak egyre melegebben cirógatták az embereket, mindig reménykedett, hogy hátha most újból a fejére teszi. Szeretett volna legalább még egyszer végiglejtteni a városka utcáin, megcsodálni a kertekben nyíló virágokat, vagy hallgatni az öregasszonyok pletykáit a házak előtti kispadokon.

Jól emlékszik egykor, sok – sok évvel ezelőtt, hogy megcsodálták és gazdájától kíváncsian kérdezgették, hol vette ezt a szép szalmakalapot. Ő meg nem árulta el csak sejtelmesen mosolygott, mintha titok lett volna.

Gyönyörű évek voltak. Kár, hogy tovaszálltak és csak egy – egy szép emlék maradt belőlük.

Ha most kidobja, akkor még a remény is elhamvad, mint hamu alatt a kis parázs. Soha többé nem sétálhat az utcán élvezve az élet apró örömeit.

Sírni szeretett volna. Hangosan zokogni, jajgatni, amiért ő már senkinek sem kell.

Gazdája a nyitott ajtónál állt kezében a szalmakalappal és várt. Ki tudja, mi járt az eszébe? Mire gondolt? Szemei a távolság fürkészték. Mintha várt volna valakit.

Egyáltalán, ki jöhet ebbe az ódon, emlékekkel teli kicsi házba?

Nem tudta kitalálni. Bármennyire is törte a fejét és próbálta összerakni a dolgokat, nem sikerült okosnak lennie.

Ez egy kicsit elszomorította, de egyben némi reményt is csöpögtetett rettegő szívébe. Hátha, az a valaki megérkezik és akkor ő nem lesz kidobva. Visszakerül a helyére. Mégis csak jobb ott kuksolni, mint egy bűdös szeméttárolóban várni az elmúlásra.

Egyszer hol reménykedett, majd másszor kétségbeesve a sírás fojtogatta.

Ezt nem lehet kibírni. Ebbe bele kell örülni. Egy öreg szalmakalap, kinek sorsa bizonytalan, és ebbe neki nincs beleszólása.

Még azt sem teheti, hogy veszi a sátorfáját és odébbáll. Minden a gazdájától függ. Ha ő úgy határoz, hogy vége, akkor nincs mit tenni ellene. A tárgyak nem lázadhatnak fel használójuk ellen. Pedig mennyivel más lenne a világ, ha a tárgyak is dönthetnének sorsukról. Bizonyára akkor most gyorsan kiugrana gazdája kezéből és elszaladna. Úgysem érné utol a fájós lábával. Hiszen már kampósbottal is alig tud menni. Keresne magának egy másik gazdát, aki mindenhová magával viszi és a világ újból feltárulhat előtte.

Milyen jó is lenne!

Miért nincs ez így? Állandóan csak az emberek határoznak mindenről.

Amint így tépelődött magában a szalmakalap, váratlanul egy fiúcska jelent meg a kis kerti úton és vidáman közeledett feléjük.

Az öregember már messziről üdvözölte:

– Szervusz. kis unokám! Siess csak! Már vártalak. Nézd, mit adok neked!

– Szia, nagypapa! – köszöntötte a szalmakalapot kezében szorongató öreget. – Mit adsz nekem?

– Nekem már úgysem kell. Nyáron nem megyek ki a tűző napra. Jobb nekem itt bent a hűvös szobában – mondta mosolyogva.

– Odaadom a régi, ifjúkori szalmakalapomat. Ha majd még a folyóra horgászni, tedd a fejedre és akkor nem fájdul meg a fejed. Tudom, mindig nagyon vágytál erre a kalapra. Tessék, legyen a tiéd!

A kisfiú meglepődve vette át öregapja féltve őrzött kincsét, amitől sokáig a világ összes pénzéért sem lett volna hajlandó megválni. De most ki tudja, mi vitte rá a lelkét, nagyvonalúan unokájának ajándékozta.

– Köszönöm – csillant fel a fiúcska szeme. Látszott rajta, hogy nagyon boldog. Ennél szebb ajándékot nem is kaphatott volna.

Mindjárt a fejére is tette és örömittasan rohant ki a kertbe. Mintha csak az ottani fáknek, virágoknak akarta volna megmutatni, mit kapott nagypapájától.

Az öregember vidáman nézte, ahogy unokája rohangászott fején az ő egykori, sok mindent látott kobakvédőjével.

Mégis a szalmakalap volt – hármuk közül - a legboldogabb.

Számára ma elkezdődött egy új korszak. Újból láthatja a várost, gyönyörködve nézheti a kertek virágait és arról se feledkezzünk meg, hallhatja a pletykálkodó öregasszonyokat.

Esetleg, még a fiú fején megcsodálhatja egy másik, gyönyörű szemű, mosolyú leányka...

Csodás új világ lesz ez, csak bírja tempóval.

Tréfás vadász

Egyszer egy vadász éppen az erdőből kifelé ballagva találkozott egy paraszttal, aki megszólította.

– Vadászuram, lőjön nekem egy nyulat! Úgy megennék egy kis nyúlpecsenyét.

A vadász végignézte a paraszt, és megkérdezte:

– Mi lesz a fizetség a nyúlért? Mert ugye nem kívánja, hogy a drága löszert ingyen pazaroljam?

A paraszt megvakarta a tarkóját, majd mondta:

– Szegény ember vagyok és ezen a kicsinyke földemen kívül nincsen semmim.

– Hát bizony ez nem sok. Vajon megterem-e rajta egy zsák krumpli?

– Ha akarom, akkor igen.

– No, akkor kössünk üzletet! Uraságod ad nekem egy zsák krumplit, én pedig lövök magának egy szép nyulat.

A parasztnak tetszett az ajánlat, és belecsapott a vadász markába.

– Mondja vadászuram, mikor kapom meg a megígért nyulat? Nem lehetne, minél előbb, mert már nagyon megenném.

– Ha akarja, akkor még ma meglövöm, de kíváncsi lennék, mi lesz a zsák krumplival?

– Sajnos még arra sokat kell várni, hiszen még csak a nyár elején járunk, és nincs itt a krumpli szedés ideje. De amint megérik, azonnal szállítani fogom. Türelem, türelem vadászuram.

A vadász még az nap elejtette a nyulat, és elvitte a parasztnak.

A nyúlból olyan finom vacsorát készített a paraszt felesége, hogy a házban mindenki megnyalta a tíz ujját. A nyúl bundájából meg egy szép kucsmát készítettett magának.

Eljött a krumpli szedés ideje. A paraszt kilencvenkilenc zsák krumplit vitt haza a földről és mindet verembe rakta. Ellenben megfélekedett az ígéretéről, vagy talán nem is akarta megadni. Úgy tett, mintha semmi sem történt volna. Ha csak tehette elkerülte a vadászt, aki egy ideig türelmesen várta a krumplit, de amikor látta, hogy a paraszt nem szándékozik megadni, amit még tavasszal megígért, elment hozzá és megkérdezte:

– Mikor kapom meg a zsák krumplit?

A paraszt mindenfélét összehordott, és újból csak ígéretet:

– Kicsit még szikkadni kell a kolompérnak+ a verembe. Majd amire leszüretelek, megkapja a krumplit.

A vadász belenyugodott az ígéretbe. Elhitte, amit a paraszt mondott. Azt gondolta jó lesz a krumpli szüret után is.

Elmúlt a szüret, de a zsák krumplival nem akartak bekopogni a vadászház ajtaján. Hiába nézegetett a vadász a falu irányába, a parasztot nem látta jönni. Megunta a várást és újból elment hozzá.

– Már mindenki leszüretelt, ideje lenne megadni a tartozást, gazdauram – mondta a megszeppent parasztnak.

– Jaj, jaj, vadászuram – siránkozott a paraszt – megadnám én, azonmód, csak előbb lefejténém a borocskát, és krumpli mellé adnék egy pint bort is. Kérem, legyen még kicsit türelemmel.

Addig – addig beszélt, míg a vadász újból hitt neki, és haza ment. Közben az idő egyre múltott. Lassan beköszöntött a zord tél, de zsák krumpli sehol.

Türelmes ember volt a vadász, mégis egy nap megunta a várást, és felkerekedett. Elment a paraszthoz, aki éppen az udvaron fát hasogatott. Fején volt a nyúl bundájából készült kucsma.

– Adjon Isten minden jót! – mondta a parasztnak – Jöttem a zsák krumplimért. Elvinném, ha nincs ellenére?

A paraszt úgy tett, mintha nem hallaná, és hasogatta tovább a fát.

– Jöttem a krumpliért – ismételte meg jó hangosan, de a paraszt most sem méltatta válaszra.

Amikor a vadász harmadszorra is érthető elmondta, miért jött, a paraszt felcsattant és mérgesen mondta:

– Nem tartozék én magának semmivel, bizonyára eltévesztette a házszámot. Mivel tudja bizonyítani, hogy adott nekem egy nyulat?

A vadász elgondolkodott, és végül belátta, valóban nincs rá tanú, hogy nyulat lőtt a parasztnak. Hiába is erősködik, nem tudja bizonyítani az igazát. Így jobban teszi, ha sarkon fordul, és elmegy.

Már meg is fordult, amikor váratlanul lekapta a válláról a puskáját, és célba vette a paraszt kucsmáját.

– Vigyázzon gazdauram, fején ül egy nagy nyúl! Még le találja harapni a fülét. De majd segíték a baján. Lepuffantom azt a beste állatot.

Ekkor kapott észbe a paraszt, hogy a vadásznál fegyver van, aminek a csöve feléje irányul. Mindjárt emlékezett, hogy mit ígért még tavasszal. Nem volt több kifogás, halasztás, azonmód ledobva a fejszét

szaladt a verembe a zsák krumpliért. Annyira berezelt, hogy szó nélkül vitte a zsákot egészen a vadászházig, de még előtte megtöltött egy pintes üveget borral, hogy a vadászt ezzel kiengesztelje, és ne haragudjon rá, amiért be akarta csapni.

Végül szent lett a béke. A vadász házához érve megitták a pint bort, úgy nótáztak, hogy az egész erdő zengett tőlük.

+ kolompér népiesen a faluban, Zalaapátiban, ahol sokáig éltem így hívták a burgonyát a régi öregek.

Az akácfán az új, üde zöld levélkék pontosan olyanok lettek, amilyen ősszel a gögös ablakra tapadt volt ifjú korában.

Ablak

Egy öreg ház utcaszintjén terpeszkedett az ablak. Nagyképű volt. Nem állt szóban senkivel.

Egyszer a szél egy sárga, száraz falevelet a sápadt üveglapjára fújta. Az ablak mérgesen rákiáltott:

– Takarodj innen, te száraz falevél! Még bekoszolod üvegszemeimet.

A levél megrázkódott, de nem tudott lecsúszni az ablakról. Talán, amikor az utcáról felkapta a szél egy kis sár ráragadt és az üvegre tapasztotta. Még ha akart volna, sem tudott volna leesni.

Az ablak tovább mérgelődött:

– Mit képzelsz, eltűröm, hogy összepiszkolj? Nem vagyok akármilyen ablak! Ha tudnád, mi mindent láttam itt az utcán? Te azt még elképzelni sem tudod. Egykor ez a ház nem volt ilyen lerobbant épület, mint manapság. Úri emberek jártak ide. Fényes hintók hozták, vitték a vendégeket. A gazdám nagyon gazdag volt. Ő volt a város, de lehet, hogy a környék leggazdagabb embere.

Annyi pénze volt, hogy még a király is megirigyelhette volna. Volt, mit a tejbe aprítani. Jaj, Istenem, milyen jó világ volt itt. Bárcsak visszajöhetnének ezek az idők.

- Tudom, hiú ábránd. De mondd csak, ne is ábrándozzak? Már csak ez maradt nekem. Éjjelente álmomban átélem azokat a csodás éveket. Mit tudhatsz erről, te kis száraz falevél. Egy évig sem élsz. Tavasszal

kizöldellsz valamelyik fa ágán, egy nyáron át éled a világodat, de amint ősszel megérkeznek a fagyos szelek zizegve a földre hullasz.

- Ugye milyen jól tudom? Ne csodálkozz, már számtalan tavaszt megéltem. Én mindent látok. Előttem nincs titok. Azt hiszed, nem tudom, melyik fa volt az otthonod? Arról a kis akácfáról keveredtél ide. Na, látod, mindent tudok. Lefűjt a hideg, őszi szél. Öregem, a te időd, lejárt. Tudod, hol fogod végezni? Nézd, ott abban a pocsolyában. Már néhány kollégád vár téged is. Siess, ne rontsd itt a levegőt! Majd integetek, amikor vergődsz a sárban. Neked ez a sorsod. Bezzeg, én nem ilyen életet akarok. Eljön még egyszer a napom, és újból ragyogok, mint egykor. Szép dámák és urak néztek ki rajtam. Micsoda élet volt az. De te ezt nem tudod elképzelni. Te csak egy egyszerű falevél vagy. Kérlek, hagyj magamra! Nem szeretném, ha valaki meglátna bennünket együtt. Mit mondanának, hogy egy hulló falevéllal kokettálok. Ja, ne mondd, hogy nem tudsz elmenni! Ugyan, ne nevetess, hogy valami hozzám ragaszt! Na, rugaszkodj el, és pattanj le rólam! Meddig várjak még? Kapsz három percet, hogy eltűnj! Irány a pocsolya! Ott a te helyed. Üvegemen nincs semmi keresnivalód. Értsd meg, én egy előkelő ablak vagyok! Az utcát és ezt a házat díszítem. Ne rondítsd el a szépségemet! Mit nem lehet ezen érteni? Én egy értékes, gyönyörű ablak vagyok. Szeretném, ha ezt te is megértenéd, és eltűnnél innen. Érzem, nemsokára jön valaki és megint a régi leszek. Szépen felújítanak. Lefestik, kijavítják a fakeretemet, dolgos kezek fényesre sikálják az üveget. Ha még egyáltalán leszel, látni fogod, miképpen szépülök meg. Aki csak meglát, mindenki rajongva néz majd akkor engem. Istenem, bárcsak már eljönne ez az idő! De te még mindig itt vagy? Hiába beszélek neked? Megáll az eszem. Hogy lehet valaki ilyen makacs? Mondd csak ti falevelek, mind ilyen értetlenek vagytok? Miért nem lehet megérteni, hogy minket így nem láthatnak meg?

Keress magadhoz illő társat, engem meg hagyjál békén! Egyáltalán, miért kellett rám szállni? Nem volt jó neked a többi falevéllal? Szerencséd, hogy nem tudok mozogni. Biz' Isten, ha volnának kezeim, akkor most széttépnélek, megtaposnálak. Utálok az ilyen erőszakos senkiházikat.

- Tudd meg, te egy senkiházi vagy. Egy vacak falevél, kinek a pocsolyában a helye a többi megsárgult, száraz társával. Tudom, mind ezt használjátok ki.

Rám ragadtok, és úgy tesztek, mintha ti találtátok fel a spanyolviaszt. Meglátjátok, egyszer még eljön az én időm, és újból csillogni fognak üvegszemeim. Nem tarthat sokáig ez a nyomorúság. Hisz még előttem az élet. Alig éltem. Jó lenne, kicsi falevél, ha megértenéd, hiába kapaszkodsz belém. A te időd lejárt. Lehulltál a faágról, és holnap már senki sem fogja tudni, hogy léteztél. Mondd csak, mi marad utánad?

- Ugye semmi. Vége. Elmúltál. És számodra a nyár napsugarai sohasem fognak visszajönni. Nagyon sajnálom, de ez az igazság. Jó lenne, ha most már magamra hagynál. Még annyi dolgot kell elintéznem. Készülnöm kell a megújulásra. Na, indulj már! Mit toporogsz itt? Tűnj el! Érzem, hamarosan itt óriási változások lesznek. Újból szép és pompás leszek. Az utcán mindenki megcsodál. Na, most már tényleg eltűnhetnél innen! Már hallom a közeledő autó hangját. Jönnek a munkások és felújítják a házat. Ücsörögj csak ott abban a sárban, és lásd, hogyan szépülök meg! Még néhány nap és a régi fényemben ragyogok. Olyan izgatott vagyok. Szívem majdnem kiugrik a helyéről. Jönnek a munkások, hozzák a szerszámaikat, hogy széppé tegyenek. De mi az a hatalmas-golyós autó? Mit akarhatnak ezzel, szörnyűséges masinával. Remélem, nem ide hozzák. Na, ne! Miért állt meg ez az autó? Nézd csak munkások, hogy ugrálnak le róla! Ez nem lehet igaz. Bizonyára rossz címre jöttek. Menjetek csak el innen! Nem nektek kell idejönni. Ugye kicsi, száraz falevél? Miért állt fel velem szemben ez a golyós autó? A golyó egyenesen felém tart. Jaj, istenem! Ne! Nem akarom. Hiszen azt mondták, felújítanak, és megint szép leszek. Kicsi falevél segíts! Egíts! Gíts! Íts! Ts! S.....s.....s....!

A kicsi falevelet felkapta a bús őszi szél, belesodorta a csillogó tócsába. Még az utolsó pillanatban megmentette a golyótól.

Ellenben az ablak és a ház homlokzata ripityára tört. A beton gömb második lendülete és azt követőek percek alatt eltüntették a házat a földszínéről. Csak nagy halom törmelék, kettétört gerenda maradt

belőle. Az egykor csillogó ablakból semmi sem maradt. Az üvegszilánkokat betemették a kődarabok, és minden, ami lehullott a lerombolt házból.

Oda a dicsőség, a nagyravágyó tervek. Elszállt a régi ablak felett az idő. Mindenki tudja, ez már soha nem jön vissza. Vége lett, mint a fáról lehulló kicsi falevélnek. De majd jön új tavasz és a közeli fák, a tavalyi levelekből készült friss föld erejét felszívva, újból kirügyeznek. A gyűrött, halott levélke tavaszra humusszá vált. A romok helyén új ház, új ablakokkal épül, és minden megy a maga útján.

Az élet, az elmúlt életek nyomain megújul, és kivirul. Az akácfán az új, üde zöld levélkéek pontosan olyanok lettek, amilyen az ősszel a gőgös ablakra tapadt volt ifjú korában.

Kicsi Mariska és a cinegék

– Kip-kop – valaki igen csak kopogott az ablak üvegén. Kicsi Mariska ijedten kapta fel a fejét a mesekönyvből.

– Vajon, ki lehet az? – szaladt kíváncsian az ablakhoz.

Nem kellett sokáig nézelődnie, hamar meglátta, hogy a párkányon egy apró cinege didereg.

Az éjjel hatalmas hó esett és a hőmérő higanyszála is igen csak a nulla fok alá süllyedt. Ráadásul a hideg szél is szünet nélkül borzolta vékonyka tollzatát.

– Fázol, madárka? – kérdezte a kislány.

Mire a cinege így felelt:

– Nagyon, de ezen kívül szörnyen éhes vagyok. Kérlek, adjál valamit enni!

Mariska megsajnálta a kicsi állatot és mindjárt ment a konyhába, hogy egy szelet kenyeret vágjon az éhezőnek. Szerencsére nagypapája valamiért bejött és csodálkozva nézett unokájára.

– Megéheztél, aranyoskám? – kérdezte.

– Nem én, hanem a szobám ablakánál a párkányon didereg egy cinege. Tudod nagypapa, olyan kék sapkás madárka. Nagyon éhes lehet, viszek neki egy kis kenyeret. Édesanyám ma vett frisset és puhát, bizonyára ízleni fog a cinegének.

A nagypapa ijedten nézett az unokájára és a homlokára csapott a kezével.

– Jaj, csak azt ne tedd! Ha megeszi a cinege, felpuffad és elpusztul a kenyértől. Nem szabad ilyet adni neki.

– Elpusztul? – nézett a kislány értetlenül nagypapájára.

– Igen elpusztul. Madaraknak nem szabad kenyeret adni.

– Akkor, mit adjak neki? Mit esznek a cinkék?

– Ilyenkor télen, ha enni akarsz nekik, adjál olajos magvakat, diót, napraforgómagot, tökmagot, meg zsiradékot. Ezekkel jóllakathatod őket. De vigyázz, ha el kezded etetni a madarakat, akkor tél végig kell gondoskodnod róluk! Ha már ideszoktak, minden nap adjál nekik enni!

– Nagypapa, honnan vegyek most ilyen magvakat? – pityeredett el Mariska.

– Ezért ne szomorkodj, kis unokám! – vigasztalta meg a nagypapa. – A kamrában találunk mindenféle magvat és talán némi zsiradék is akad. Gyere, menjünk, és keressünk madáreledelt!

Az öregember kézen fogta az unokáját és elindultak a kamrába. Igaz volt, mert ott a polcokon találtak ruhászakokban különböző magvakat, amelyek kitűnő eledel az éhes cinegének.

Egy kis tálra öntöttek belőlük és a kislány sietve vitte az ablakhoz.

Amire odaért, akkor már legalább három kicsi madár lesett be a házba és kétségbeesve csipogták:

– Éhesek vagyunk. Adjatok enni!

A nagypapa segítségével a kislány kinyitotta az ablakot, mire a madarak szétrebbentek és menedéket kerestek a közeli fákon és bokrokon. Onnan lesték, mi fog történni. Nem tudhatták szerencsétlenek, hogy az ablak milyen szándékkal nyílt ki? De amikor becsukódott és látták, hogy magvakkal megrakott tál került a párkányra visszamerészkedtek. Igaz eleinte kissé félénken nézegették az ajándékba kapott élelmet, de aztán az első kóstolás után nekibátorodtak. Boldogan csipegették a tálban lévő magokat.

A hír gyorsan tovaszállt és egyre több cinege és más apró madár is jött a finom lakomára.

Mariska elégedetten nézte, amint kicsi barátai lakmároznak az ablakpárkányon. Némelyik cinege erőszakosan félrelökte a társát. Ilyenkor a kislány legszívesebben megfenyegette volna a kis erőszakost. De félt, ha megkocogtatja az ablak üvegét, akkor a többi madár is elröpül. Ezért inkább csöndben nézte, amint a cinkék más apró népséggel csipegetik a magokat.

A kislány annyira megkedvelte ezt az elfoglaltságot, hogy egészen a tél végéig nagypapája segítségével etette a kicsi barátait.

– Meglásd, tavasszal a cinkék és a madárkák meghálálják ezt! – mondta az öregember.

– Hogyan, nagypapa?

– Úgy, hogy, amikor kijön a jó idő, segítenek a kertben. Összezsipegetik a kártékony rovarokat a fákon. Kevesebbet kell majd permeteznem.

És valóban így is történt. Amint elolvadt a nagy hó, és melegen sütött a Nap, Mariska kicsi madarai megjelentek a kertben és boldog csicsérgéssel szorgoskodtak a fákon és bokrokon, és közben, mintha azt mondták volna:

– Köszönjük, Mariska, hogy azokon a zord, hideg, téli napokon adtál nekünk finom magvakat, és megmentettél bennünket a fagyhaláltól.

Ördög és a furfangos legény

Volt egyszer egy furfangos legény. Mindig bolondságokon járt az esze. Akit csak tudott, azt mind becsapta és utána jót nevetett a csínyen. A falubeliek tartottak is tőle, és ha lehetett, akkor messze elkerülték, hogy még csak véletlenül se essenek a legény csapdájába.

Egyik nap az ördög tett látogatást a faluba. Az emberek jól bezárkóztak házaikba, de még ott is elbújtak, nehogy a patás lábú elvigye őket.

Bezzeg a legény nem ijedt meg az ördög érkezése híre hallatán. Sőt kiült a háza elé a kispadra és ott várta a vendéget.

Nem kellett sokáig várnia. Jött is szaporán maga előtt kénköves tüzet fújva, ijesztgetve a házak lakóit. Fenyegetően bezörgetett minden ablakon és bekiáltott a félelmetes hangján:

– Hamarosan elviszek mindenkit, aki ebben a házban lapul elbújva az ágy alatt. Hiába bújtok akárhová, mindenhol látlak bennetek.

Félelmükbe az emberek összekulcsolták kezeiket és a Jóistenhez imádkoztak könyörületért.

Az ördög egy – kettőre a legény háza elé ért és nagyon elcsodálkozott, amikor meglátta a kispadon ülőt.

– Mi az te nem félsz tőlem? – kérdezte. – Neked is reszketned kellene, mint a többi falubelinek. Nem félsz, hogy magammal viszlek a pokolba?

– Ugyan, miért féljek, ördögúr? – nevette el magát a legény. – Nem olyan fából faragtak, hogy egykönnyen megijedjek akárkitől is.

– De én nem vagyok akárki. Lucifer főördög unokája vagyok és olyan hatalmam, mely nincs másnak a világon. Csak egy intésembe kerül és te azonmód kővé válsz és az idők végezetéig itt fogsz rostokolni ezen a helyen.

A legény megint felnevetett:

– Nem fogja ezt tenni velem, kedves ördögúr.

– Nem-e? – csattant fel az ördög és felemelte szőrös kezét, hogy beteljesüljön a varázslat.

– Várjon egy kicsit! Mielőtt kővé változtat, szeretném beinvitálni szerény hajlékomba és vendégül látni. A kemencében készül finom falnivaló. Fogyasszuk el, nehogy kárba vesszen!

Az ördögnek tetszett az ötlet. Már úgyis nagyon megéhezett a hosszú út alatt a pokolból a faluig. Elfogadta a meghívást és bement a legény házába, és letelepedett a tisztaszobában az asztal mellé.

– Ne gondold, hogy ezzel megúszod a sorsodat, – mondta magabiztosan – amint jóllakok, te következel. Hozd gyorsan az a harapnivalót!

– Hozom, hozom – válaszolta a legény a konyha irányából és nem tellett bele néhány perc meg is jelent hozva egy hatalmas tálat megpakolva finomabbnál finomabb süttekkel. Olyan illata volt, hogy

az ördögnek a térdénél kellett elkapnia a nyálát, amely kicsordult a száján meglátván a sok pirosra sült húst.

Azt sem tudta melyik után nyúljon. Legszívesebben egyszerre bekapta volna mindet. Hiába volt ördög, de azért neki is volt olyan nagy pofája, hogy a tálat teljes tartalmával eltüntesse a gyohájában.

– Itt van ez a finom, nemrég sült cipó, ördöguram ebből is tessék törni hozzá!

Az ördög megfogadta a tanácsot és egy jókora darabot letört a cipóból és majszolni kezdte. Közben nagyokat nyögött hozzá.

– Ilyen jót még a pokolbéli öreganyámnál sem ettem. Pedig ő igazán jól süt – főz. Már egy kicsit sajnállak is, amiért kővé kell változtatnom téged. De ezt már nem lehet visszacsinálni.

– Ne sajnálja, ördögúr – vigasztalta a legény. – Pincémben van finom borocska, bizonyára megszomjazott falás közben. Leszaladok és hozok egy jókora kancsóval.

– Menjél csak, de gyere vissza. Tudod, előlem nem lehet elfutni. Mindenhol utolérlek.

– Miket gondol, ördögúr? Nem vagyok én olyan legény, hogy kedves vendégemet magára hagyjam.

Ezzel elszaladt és egy kis idő elteltével nem is egy, hanem két nagy kancsó borral tért vissza. Tüzes magyar bor volt mindkettőben, nem olyan anyámasszonyinak való, amit úgy lehet inni, mint a vizet. Aki megiszik belőle egy fél kancsóval, az olyan részeg lesz tőle, mint az albán számar, vagy talán még annál is részegebb.

A kemencében lévő húsok jó sósak voltak. Hamar meg is lett a hatása. Az ördög hirtelenjében igen szomjas lett és valósággal öntötte magába az ízletes nedűt.

A szomjúsága olyan iszonyatosan nagy volt, hogy szinte egy húzásra megitta mindkét kancsó bort, de még kért harmadikat és negyediket is.

Először csak jól érezte magát, vigyorgott, énekelgetett, majd hirtelen a részegségtől lefordult a székről a szoba padozatára és úgy elaludt, hogyha akarták volna, akkor sem tudták volna felébreszteni. De nem is akarta legény. Miért is tette volna? Fogott egy hatalmas zsákot és beletuszkolta az alvó ördögöt. Jól bekötötte a zsák száját és kivitte a falu határában lévő folyóhoz. Ott behajította a vízbe, ami elvitte az ördögöt egészen az Óperenciás – tengerig, ahonnan még egy ördög sem tudott visszajönni. Így a falu megmenekült és az emberek boldogan éltek, míg meg nem haltak.

Csodaváros a fa tetején

Akár hiszitek, akár nem egyszer még süldő legényke koromban felmáztam a falu szélén álló nagy fára, hogy körülnézzek van-e az ágak közt rejtőzködő fészkekben madártojás. Barátaimmal versenyeztünk, hogy ki tud minél többet összegyűjteni, mire a Nap alábukik a távoli dombok mögött.

Amint másztam felfelé mindjárt láttam, hogy ez nem akármilyen fa. Nem is értettem, hogy eddig még, miért nem másztam fel a tetejébe. Már előre örültem, hogy itt rengeteg tojást fogok találni, hiszen ez olyan nagy és magas volt, amit még nem pipáltam. Pedig a falunk határában pompázott, ennek ellenére, eddig még sohasem keltette fel az érdeklődésemet.

Másztam, másztam, de valahogy nem akartam felérni. Hiába lépdeltem feljebb és feljebb, mintha közben a fa egyre nőtt volna. Már nem mertem lenézni, olyan magasan voltam. A falu szélső házai olyan parányiak voltak, mint egy gyufásdoboz.

Néztem jobbra, néztem balra, de madárfészket nem találtam. Nem akartam elhinni, hogy ennek a fának lombjai közt ne legyen legalább

egy fészek. Talán, ha feljebb kapaszkodom, akkor ott majd rálelek egyre sok – sok tojással.

Felhúztam magam a következő ágra abban a reményben, hogy sikerrel járok. Sajnos megint csalódnom kellett, mert sehol egy fészek. Tán csak nem egy elátkozott fára másztam fel? – mondtam magamban szomorúan, és azon gondolkodtam, hogy lemászok a földre. Inkább próbálkozok egy kisebbel. Már indulni készültem visszafelé, amikor a sűrű lombok között fura dologra lettem figyelmes. Mintha a fejem fölött házakat láttam volna. Mindez nagyon különös volt, mert még nem láttam olyat, hogy a fa tetején az ágak és levelek között házak lennének. Nem akartam hinni a szemeimnek. Lehet, hogy nem is igaz, amit látok, hiszen már jó közel lehettem a Naphoz, és az elvakított. Bizonyára valamelyik huncut napsugár tréfálkozik velem.

Jól megdörzsöltem a csipáim, és újból felnéztem az ágak közé, és akkor nem csak házakat, hanem egy egész várost láttam odafent.

„Mi a fene!” – ugrottam egy nagyot, még arról is megfeledkeztem, hogy egy faágon állok, és ha továbbra is így ugrándozok, könnyen leeshetek a földre. Mivel már igen csak magasra kapaszkodtam, jó nagyot esnék, ha lepottyannék. Jobb lesz erre is odafigyelni, és nem ugrabugrálni itt fent a magasban.

A fa tetején levő város felkeltette az érdeklődésemet, és összeszedtem minden erőmet, hogy feljussak oda.

Aránylag könnyű dolgom volt, mert az ágak mintha lépcsőül szolgáltak volna, és csak lépegetnem kellett rajtuk felfelé.

Nem tellett bele öt perc és máris fent voltam.

A csodálkozástól alig kaptam levegőt. Meseszép városba kerültem, ahol minden ház és épület csokoládéból volt. Már messziről éreztem ennek a finom nyalánkságnak az illatát. Később erről úgy győződtem meg, hogy amikor a város szélső házához értem, ami egy kis földszintes hajlék volt, körbekerítve vesszőnek látszó csokoládéval. Ebből törtem le egy darabot, és már majdnem a számhoz emeltem,

hogy megkóstoljam. Váratlanul kinyílt a házacska ablaka, és egy öreg néni dugta ki rajta a fejét.

– Szervusz, fiúcska! – mondta – Jó, hogy erre jársz. Éppen szolgálot keresek. Beállsz-e hozzám szolgálni?

Megvallom meglepett a javaslata, de egyben tetszett is, mert mindjárt az jutott eszembe, ha itt maradok, akkor minden nap csokoládét ehetek. Igaz akkor még nem tudtam, hogy az egész fa tetején levő város ebből áll, és akárhová megyek, mindenhol ebbe botlok.

Egy kis gondolkodás után elfogadtam az öreg néni ajánlatát, és beálltam hozzá szolgálonak.

Az volt a feladatam, hogy a munkadóm kecskéjét kellett kihajtanom reggelente legelni a rétre napestig.

Könnyű dolgom volt, mert a kecske békésen legelt. Ez alatt leheveredtem a fűbe, és ábrándozva néztem az égen úszkáló bárányfelhőket. Mikor este lett hazatereltem a kecskét és nyugovóra térhettem. Az öreg néni nem terhelte meg más munkával.

Annyi csokit ehettem, amennyi csak belém fért. Ha megkívántam egy kis édességet, akkor odamentem az egyik közeli fához, és letörtem az egyik ágát, ami természetesen csokoládéból volt. Végül már úgy voltam vele, hogy tán még édes szülém tökfőzelékét is szívesen megettem volna, pedig máskor kergetni kellett, hogy legalább egy kicsi kanállal egyek belőle.

Egyik nap szörnyű dolog történt. Amint kihajtottam a kecskét, leheveredtem a fűbe. Már a csokira ránézni sem bírtam. Nem is hoztam magammal csoki faágakat rágcsálni, mint eleinte. Alig vártam, hogy este legyen, és az öreg néni készítsen számomra egy jókora adag dödöllét friss tejfellel.

Feküdtem a fűben és ábrándoztam.

Azon járt az eszem, hogy bizonyára az itteni világnak is van királya, akinek meg van egy szépséges leánykája. Elhatároztam, hogy feleségül veszem, még ha maga a hétfejű sárkány is állja az utamat.

Holnap reggel felmondok az öreg nénikének, és kikérem a bérem. Amikor zsebemben lesz, a vagyonom elindulok, megkeresni a király várát.

Mindez nagyon egyszerűnek, és könnyűnek látszott. Észre sem vettem, hogy elnyomott az álom.

Nagyon sokáig aludhattam, mert mikor kinyitottam a szemeimet a Nap már készülődött alábukni a nagy csoki hegy mögött.

Ijedten ugrottam fel, és mindjárt a kecskét kerestem, de nem volt sehol. Ilyen még sohasem fordult elő velem.

Elveszett a kecske. Hiába kerestem a mezőn, és a közeli erdőben.

Tán csak nem a farkas ette meg? Az öreg nénike szerint a környéken él egy nagy, és félelmetes farkas. Már többször megesett, hogy elrabolta az emberek állatait.

Most is ez történhetett.

Nagyon szomorú voltam, mert hogyan fogok elszámolni a néninek?

Búcsút inthetek a béremnek. Egy árva petákot, annyit sem fogok kapni, holnap reggel, mikor elbúcsúzok, és elindulok megkérni a királykisasszony kezét.

Félve mentem haza. Az öreg nénike már állt a kapuban, mint mindig. Már messziről láttam, hogy mérgesen méregetett végig, amiért a kecske nélkül tértem meg.

– Hol a kecske? – kérdezte, és mindjárt meg is adta kérdésére a választ. – Ugye te is a királykisasszonyról ábrándoztál a fűben feküdve?

Nem értettem, hogy ezt honnan találta ki. Azonnal meg is kérdeztem tőle:

– Néne, ezt meg honnan tudja?

– Ne felejtsd el fiam, én mindent tudok. Még azt is tudom, hogy éjjel, miről álmodsz. Jegyezd meg jól, a fejedbe látok!

– Jaj, de jó néne, akkor azt is tudja, hol van a kecske?

– Hogyne tudnám – mosolyodott el –, de nem árulom el. Neked kell meg keresned, ha kedves az életed. Addig nekem haza ne gyere, míg meg nem találsz a kecskét!

Azt a nem jóját! Kaptam a kobakomhoz. Mi lesz most? Azt sem tudtam, melyik irányba induljak el kecskét keresni.

Csak tipegtem – topogtam, mint a legtöbb tanácstalan ember. Legalább a néni az árulná el délnek vagy északnak kell elindulnom.

Képzeljétek el, még erre sem volt képes, és ez nagyon bosszantott.

Nem tehettem mást nekem kellett határozni, hogy hol keressem az elkóborolt állatot.

Elindultam az orrom után. Igaz nem tudtam, nem-e rossz irányba megyek.

Szerencsére szállásadóm annyira ne volt rosszindulatú, mert útravalóul a tarisznyámba belecsúsztatott három hamuban sült pogácsát. Így legalább kicsit jobb kedvvel szaporázhattam lépteim.

Amíg a kecskét kerestem, szünet nélkül a királykisasszonyon járt az eszem, pedig higgyétek el, még azt sem tudtam, hogyan néz ki. Valami azt súgta, csakis szépséges teremtés lehet. Ki látott már ronda leánykát, akinek édesapja koronás fő.

Mentem hegyre föl, hegyről le, minden bokornál, sziklánál azt reméltem, mögötte legel a kecske. Sajnos minden egyes alkalommal csalódnom kellett, mert nem leltem rá.

Régóta baktattam már, és nagyon megéheztem. Gondoltam megeszem az egyik pogácsát, és a közeli patak friss vizéből csillapítom a szomjamat.

Leültem egy kidőlt fára, és elővettem a pogácsát. Alig, hogy a számhoz emeltem, egy picinyke egér toppant elém, és kérlelni kezdett:

– Légy szíves adjál néhány morzsát a pogácsádból! Nagyon megéheztem. Már legalább három napja nem ettem.

Megszántam a kicsi cincogó állatot, és a pogácsám felét megosztottam vele. Ő is meg én is jóízűen elfogyasztottuk a finom eledelt, és közben meg sem mukkantunk, olyan csöndben voltunk. Aztán, mikor az utolsó morzsát is kicsi barátom felcsipegette a földről, barátságosan felém fordult:

– Legényke, jó tett helyében jót várj! Adok neked egy egérfogat, ha bajba kerülsz, akkor vedd elő, és forgasd meg háromszor a levegőben!

Megköszönte az egérke ajándékát, és elváltak útjaink. Én mentem jobbra, ő pedig balra.

Újból sokáig gyalogoltam megállás nélkül, és csak arra az időre álltam meg, hogy elfogyasszam a második pogácsát is.

Amint eszegetni kezdtem fejem fölött az egyik faágon egy tarka tollú madár kért tőlem a pogácsámból.

Szívesen adtam neki is. Amikor megette a tarka tollú madár ezt mondta:

– Amiért adtál a pogácsádból, vedd el tőlem ezt a madártollat! Ha bajba kerülsz, forgasd meg háromszor, és segítek.

Eltettem a tollat, és elbúcsúztunk egymástól. A tarka tollú madár elrepült, és én meg folytattam az utamat.

Tarisznyámban már csak egy pogácsa lapult, amit egy hallal osztottam meg, mikor egy folyóhoz értem. Kaptam tőle egy halpikkelyt, amiért segítettem rajta.

Elfogyott a pogácsa, de sajnos még nem találtam meg a kecskét. Nagyon szomorú voltam. Ha nem találom meg az anyóka állatát, akkor búcsút inthetek a szép terveimnek.

Mentem, mentem és egyszer csak a világ végén találtam magamat. Most aztán igazán nem tudtam, merre tovább? Szerencsére a sors összehozott egy öregemberrel, aki a világ vége őrzője volt.

– Öregapám – fordultam hozzá –, hogyan tudnék visszamenni oda, ahonnan jöttem?

Az öreg arca elkomorult, és megvakarta a fejét.

– Hej, fiatalúr, ez nem lehetséges, aki ideér az, amíg világ a világ, addig itt kell maradnia.

Ezeket hallván nagyon majdnem elsírtam magam. Se kecske, se királykisasszony. Mi lesz velem? Tovább próbálkoztam az öregembernél:

– Talán mégis van valami megoldás. Nagyon kérem, segítsen, hogy visszamenjek a városba.

Részletesen elmeséltem neki a történetemet, hogyan kerültem a világ végére.

– Lenne egy mód, amit meg lehetne próbálni. Létezik egy földalatti alagút, de senki nem tudja, hol kell lemenni oda. Állítólag az alagút visszafelé vezet a te világodba. Sajnos, nem tudom, hol van a lejárata.

Ekkor eszembe jutott a kicsi egér. Hátha ő tud segíteni. Elővettem az egérfogat, és megforgattam háromszor. Azon nyomban megjelent előttem és kérdezte:

– Mit óhajtasz, édes gazdám?

Elmondtam neki, hogy mit keresek. Az egér elnevette magát, és vidáman intett, hogy menjek utána:

– Ennél mi sem könnyebb. Az alagút lejárata itt van a közelben, de tudd meg, csak részben vezet el oda, ahová menni akarsz. Az útját egy égig érő hegy állja el, és annál tovább nem tudsz menni. Eddig még nem volt olyan ember, aki megmászta volna. Ha neked mégis

sikerülne, akkor túloldalon van egy végtelen tenger. Ezeken kellene túljutnod, hogy hazaérj, és megleld a kecskédet.

Gondoltam megpróbálom a lehetetlent, és elindultam a földalatti világban. Sokáig mentem koromsötétben. Egyszer csak egy nagy sziklába botlottam, és mindjárt tudtam megérkeztem a hegyhez. Gyorsan felsiettem a felszínre, és próbálkoztam a hegy megmászásával. A sziklák olyan simák és csúszósak voltak, hogy feladtam. Valóban ezen a hegyen ember nem tud túljutni. Ha csak, villant át az agyamon, nem segít valaki.

Előkaptam a madártollat és háromszor megforgattam.

Jött is gyorsan a tarka tollú madár, és kérdezte:

– Mit óhajtasz, édes gazdám?

– Vigyél át ezen a magas hegyen!

A madár füttyentett egyet, és mindjárt legalább kilencvenkilenc társa jelent meg felettem. Szélesebesen felkaptak, és amire magamhoz tértem, már a hegy túl oldalán is voltam a végtelen tenger partján.

A madarak elbúcsúztak tőlem, és visszarepültek ahonnan jöttek. Ott maradtam egyedül, és azon gondolkodtam, mitévő legyek? Hogyan ússzak át a tengeren.

Még szerencse, hogy nem feledkeztem meg a halpikkelyről. Ezt is elővettem, háromszor megforgattam, és nem kellett sokáig várnom, mert jött is a hal.

– Mit óhajtasz, édes gazdám? – kérdezte.

– Vigyél át ezen a végtelen tengeren!

A hal mondta, hogy üljek fel a hátára, és jó erősen kapaszkodjam meg az uszonyában. Mindent úgy tettem, ahogyan mondta.

Hiába volt végtelen a tenger a hal egy pillanat alatt átúszott velem, és lerakott a partra.

– Megérkeztünk – mondta, és elbúcsúzott tőlem, mert várták a kicsinyei.

Legyőztem minden akadályt, és egyszeriben a város határában találtam magamat. A hosszú, fárasztó út alatt megéheztem. Az első utam egy csoki bokorhoz vezetett, és falatozni kezdtem a sok – sok finomságból. Tudjátok, mit pillantottam meg váratlanul a bokor túloldalán. Ugye nem találjátok ki? Ott legelt a nénike kecskéje. Ugye erre nem számítottatok?

Nagyon megörültem neki. Azonnal elkaptam a nyakán lévő kötelet, és vezettem haza.

Már majdnem elértük a kicsi házat, mikor hátra pillantottam, és képzeljétek el, mit láttam. A kötél másik végéről eltűnt a kecske, és helyette egy gyönyörűséges leányzó szaladt utánam.

– Te meg, hogyan kerültél ide? – kérdeztem meglepődve. – Hol van a nénike kecskéje?

A leányka elmosolyodott, és csilingelő, kedves hangján mondta:

– Én egy elvarázsolt királykisasszony vagyok. Egy gonosz boszorka elvarázsolt még aprócska koromban, és addig kecskeként kellett tengetnem az életem, míg egy legény ki nem állja értem a próbát. Ezek szerint, te kiálltad és kiszabadítottál engem kecsketestemből. Meglásd, ezért édesapám teljesíti minden kérésedet!

Közben meg érkeztünk az öreg nénike házához, de itt egy újabb meglepetés várt, mert a rozoga ház helyén, egy kacsalábon forgó vár állt. Ablakából maga a király integetett nekem.

– Köszönöm, legényke, hogy megmentetted a lányomat. Gyere beljebb, és teljesítem, minden kívánságod!

Félve léptem be a várba, mert még olyan csillogást, ragyogást nem láttam, mint ami odabent. Egészen elhültem a rengeteg, csodás látványtól, de legjobban az lepett meg, hogy a király mellett ott ült az öreg nénike aranyos, ragyogó ruhában. Amikor beléptem, mindjárt megkérdezte:

– Látom, csodálkozol, hogyan kerültem ide? Én vagyok a királykisasszony nagymamája, aki vigyázott rá, míg a varázslat tartott.

Megvallom, akkor már semmit sem értettem. Minden összezavarodott előttem, és úgy éreztem az egészet csak álmodom. Valóban csak álom volt, mert amikor éppen a királynak el szerettem volna mondani, hogy cserében, amiért megmentettem a leánykáját, feleségül szeretném venni, belépett a szobába édesanyám, és mondta:

– Héttalvó, ébresztő! Mindjárt a hasadra süt a Nap. Iskolába kell menni.

Ez a hír nagyon elszomorított, mennyire jobb lett volna, ha még vár legalább néhány percet, és megtudom, elnyertem-e a királykisasszony kezét vagy nem.

Dúlva – fúlva felkeltem, gyorsan megmosakodtam, és felöltöztem. A konyhában már várt a finom reggeli, ami után elindultam az iskolába, azzal a reménnyel, hogy este, amikor lefekszem, hátha még egyszer eljuthatok abba a csodavárosba a fa tetején, és találkozhatok szépséges mátkámmal.

Elhatároztam, hogy az iskolában jól fogok tanulni, mert lehetséges a király azt is meg fogja tőlem kérdezni, hány ötöst kaptam ma.

Bajuszkirály

Egyszer réges-régen volt egy ember. Hosszú bajszáról volt híres, ami legalább háromszor körbeírta a földgolyót.

A hosszú bajusz csodájára messzi földről is eljöttek és álmélkodva nézték, ahogyan gazdája reggelente fésülgeti nap, mint nap.

Nem volt egyszerű feladat megfésülni ezt a tekergő arcdíszet. Felesége segített neki. Ilyenkor az asszonyka elszaladt a bajusz végéig és ott jó erősen megmarkolta. Amikor elkiáltotta magát az ember nekilátott a fésülésnek.

Egyik reggel az ember felesége megunt a szaladgálást és ezt mondta a férjének:

– Drága férjurar, nem segítek tovább a bajusza fésülgetésében. Egyre hosszabb és maholnap már a holdig ér. Hogyan menjek a holdig? Nem vagyok madár. Nincsenek szárnyaim. Javaslom, vágja le a bajszát! Szabaduljon meg ettől az ékességétől! Meglássa magának is jobb lesz!

Nem tetszett ez az embernek. Mérgesen nézett a feleségére.

– Még hogy levágjam a bajszomat? – hördült fel. – Soha, inkább tőled válok el. Ha nem tetszik a bajszom, akkor szedheted a sátorfádat! Ne is lássalak többé.

A felesége egy kicsit dűnnyögött, hogy férje a bajszát jobban szereti, mint őt. Végül belátta jobban jár, ha hallgat urára, és elmegy a háztól.

Egyedül maradt az ember a hosszú bajszával. Ez még rendjén is lett volna, csak az volt a baj, hogy nem volt senki, aki segített volna a bajszfésülésben. Egyedül sehogy sem sikerült rend behozni a szőrszálakat. Hiába igyekezett, cibálta ide – oda, de valahogy sehogy sem jutott el a végéig.

Bánta már, hogy elküldte a feleségét. Talán könnyörögnie kellett volna neki, hogy maradjon vele és segítsen. Most már késő bánat, a feleség hét határon túl van. Ilyen hosszú bajusszal nem lehet utána menni.

Elhatározta, hogy keres magának egy bajuszfésülő menyecskét. De miképpen csábítsa magához. Amint bárki meglátja a hosszú bajszát, mindjárt megijed tőle és elszalad.

Valamit ki kell találni. Valami okosat kell mondani, hogy a menyecskék százával tóduljanak a házába.

Szolt a kisbírónak, hogy dobolja ki a városka főterén: A király, fésülő-lányt keres szolgálatra.

Másnap el is hangzott a felhívás, aki csak hallotta, annak mindnek felkeltette az érdeklődését és álmódzni kezdtek. Milyen jó lehet egy királyi fésülő lánynak. Reggel megfésüli a fenséget és egész nap sétálhat a virágoskertben vagy pihenhet, nagyokat aludva a selyem pamlagon.

A városkában élt egy asszony és volt neki három szép lánya. Mondta is az elsőnek, a legidősebbnek:

– Menjél lányom! Legyél a királyfésülő-lánya! Meglásd, nagyon jó dolgod lesz!

El is ment a legidősebb lány a bajuszos emberhez és, amikor megtudta, kit és mit kellene fésülni, mindjárt vissza is fordult. Otthon nem árulta el, hogy nem a király keres fésülő lányt, hanem azt füllesztette meggondolta magát.

Az asszony mondta a középső lányának:

– Menjél lányom, próbálj szerencsét a királynál!

A középső lány is elment a bajuszos ember házához, de neki sem tetszett a munka és inkább haza ment. Ő sem árulta el, hogy igazából miről van szó. Hagyta, hogy a legkisebb lány is elmenjen. Biztosak voltak benne, hogy neki sem fog tetszeni a bajuszfésülés. Már előre kuncogtak testvérükön.

Alig, hogy elment kiálltak a kapuba és ott várták hűgukat, amint majd jön vissza a bajuszos ember házából csalódottan.

De bizony nem jött. Várhatták estig, sőt másnap reggelig is, a legfiatalabbik lány nem jött vissza. Elvállalta a bajuszfésűlést. Amint megegyeztek a munkában, azonnal neki is látott a már napok óta nem fésűlt kesze-kusza hosszú bajusz kifésűlésének. Pár nap alatt a szörszálak úgy összekeveredtek, hogy három hétig tartott, amíg a lány rendet rakott közöttük.

A munkát az ember orránál kezdte és így haladt a vége felé. Amint már mondtam a bajusz igen hosszú volt. Először csak a házából ért ki, majd a városkából és ekkor egy nagy sötét erdőbe tévedt. Itt is serényen fésűlte gazdája ékességét, amikor egy aprócska manó toppant eléje.

– Te lány, adj egy szál bajuszt! Egy mély kútba pottyant a varázs aranygyűrűm gyémántokkal kirakva. Azzal szeretnék leereszkedni és megkeresni a kút vízében.

Eleinte a lány szóba sem akart állni a manóval és már azon volt, hogy elküldi, amikor eszébe jutott, jó lenne neki is egy ilyen varázs aranygyűrű.

– Mit adsz cserébe, ha kapsz tőlem egy bajuszszálat?

– Kérhetsz tőlem bármit – mondta a manó.

– Rendben – válaszolta a lány. – Kapsz egy bajuszszálat, de ha becsapsz, akkor csúnyán megjáród.

– Ettől nem kell tartanod. Egy manó mindig állja a szavát.

Ezzel megegyeztek és a lány kitépett egy hosszú bajuszszálat az ember orra alól, aki erre fájdalmasan felszisszent:

– Ne olyan vadul, mert még kitéped az orrom.

– Bocsánat gazdám, amiért ügyetlen voltam!

A kitépett bajuszszálat átadta a manónak. A lány követte, hogy még csak véletlenül se jusson eszébe meglépni.

Egy – kettőre odaértek az erdei kúthoz és a manó a bajuszszál segítségével leereszkedett. Szerencsére nem sokat időzött lent a vízben. Hamar megtalálta, amit keresett és boldogan mászott vissza.

– Itt a varázs aranygyűrű – újságolta el csillogó szemekkel a lánynak.
– Mit kérsz tőlem, amiért segítettél?

– Először is áruld el, hogyan kell varázsolni ezzel a gyűrűvel! – mondta ravaszkásan a lány. – Másodszor szeretném egy pillanatra kezemben tartani.

– Csak ennyi? – csodálkozott el a manó. – Azt hittem legalább egy zsák aranyat, ezüstöt kérsz szolgálatodért. Nem nagy ügy varázsolni vele, csak annyit kell mondani: Valósuljon meg kívánságom! Tessék itt a gyűrű, kezedbe foghatod.

A lány megfogta a varázs, aranygyűrűt és még mielőtt a manó tiltakozhatott volna gyorsan mondta:

– Valósuljon meg kívánságom! Ez a kicsi manó az idők végezetéig fésülgesse gazdám bajszát!

A varázslat ellen nem lehetett tenni semmit. A manó kénytelen volt beállni bajuszfésülőnek és így már az embernek idők végezetéig lett szolgája, aki minden nap megfésülte bozontos, hosszú szőrzetét.

A lány visszasétált a házhoz, ahol már a gazdája várta. Ki tudja, hogy, mint az embernek nagyon megtetszett a szegény asszony legkisebbik leánykája. Amióta csak meglátta állandóan ő járt a fejében. Nem is bírta sokáig nélküle. Amint meglátta a visszatérő bajusz fésültetőjét, mindjárt meg is kérte a kezét:

– Leszel-e a feleségem?

– Nagyon szívesen – jött mindjárt rá a válasz.

– Akkor három hét múlva megtartjuk az esküvőt. Csak azt nem tudom, hol fogunk lakni? Ahogy látom kettőnknek és gyermekeinknek kicsiny lesz ez a házacska.

– Ez legyen az én gondom – nevette el magát az ifjú ara. – Egy bajuszkirályhoz méltó kastély illik kendhez, hogy csodálói elámuljanak, ha meglátják.

Elővette a varázs aranygyűrűt és mondta:

– Valósuljon meg kívánságom, hogy e házacska helyén egy csodaszép kastély legyen!

Abban a pillanatban a ház eltűnt és egy gyönyörű kastély állt helyette. Ezt látván az ember nagyon meglepődött és kérdezte a leendő feleségétől:

– Ezt meg, hogyan csináltad? Tán csak nem boszorkány vagy?

A lány elmesélt mindent, ami vele az erdőben történt és végül megmutatta a gyűrűt, de az ember nem nagyon hitte, hogy ez mind lehetséges.

– Nem hiszi, édes párom? Idenézzen, ha azt mondom, valósuljon meg kívánságom, hogy tűnjön el orra alól a bajusz, mindjárt be is teljesedik.

Az ember tiltakozni akart, hogy csak ilyet ne kívánjanak neki, de még mielőtt mondhatott volna valamit, a bajusza eltűnt. Nagyon megijedt. Majdnem sírva fakadt az arca ékességének hiánya miatt. Ezt látván a lány sietett megvigasztalni:

– Nincs semmi baj. Nem kell megijedni, ahogyan eltüntettem, úgy vissza is tudom varázsolni.

Ellenben valamit a kicsi manó elfelejtett megmondani. A varázs aranygyűrűvel csak hármat lehet kívánni.

Utána hiába próbálkoznak, nem sikerül többé. Egyszerű, közönséges aranygyűrű lesz belőle drágakövekkel kirakva.

Nem volt, mit tenni. A gyűrűt jó pénzért eladták, megtartották az esküvőt, és várták, hogy az ember bajsza újból hosszú legyen. Már csak azért is, hogy a manónak legyen dolga fésülgetni az idők végezetéig gazdájának az orra alatti ékességét.

Aki nem hiszi, járjon utána!

Itt a vége, fuss el véle!

Szomorú királyfi

Túl az üveghegyen, az aranyfolyó partján, egy kacsalábon forgó várban lakott az öreg király. Volt neki egy fia. A fiúnak mindene megvolt. Semmiben nem szenvedett hiányt. Nap, mint nap kilencvenkilenc szolga várta a parancsát. A szakács olyan ebédeket főzött neki, hogy az ember megnyalta, mind a tíz úját, annyira finom volt. Szobájában a szekrények telis teli voltak szebbnél szebb ruhákkal. Minden nap más ruhát vehetett fel, soha nem kellett másnap ugyanabban a ruhában lennie.

Irigyelték is érte az emberek, ha apjával elmentek a heti vásárba a hatfogatú aranyhintón.

Hiába volt a mesés gazdagság és jólét, ha a királyfi mindig szomorú volt, mert nem voltak barátai. Szomorúan nézte az utcán játszadozó gyerekeket. Ő is szeretett volna egy barátot. Apja megparancsolta a főtanácsosának, hogy szerezzen a fiának egy barátot!

A főtanácsos kihirdette minden faluban, és városban, hogy a királyfi barátot keres.

Hamarosan jöttek is mindenhonnan a fiatal fiúk, lányok, de a főtanácsos csak a gazdag úri gyerekeket engedte be a palotába. Ha

véletlenül szegény gyerek akart szerencsét próbálni, azt mindjárt elzavarta:

- Tűnj el innen, te ágrólszakadt! Te nem vagy méltó a király fiával játszani.

A gazdag gyerekek mind egytől egyig unalmasak voltak. A királyfi egyikkel sem tudott vidáman, önfeledten játszani. Alig, hogy nekiláttak a játékhoz, azonnal kiderült, hogy a kényes úri palánták milyen unalmasak tudnak lenni. Egyik sem tudott olyan jól játszani, mint az utca gyerekei. Ezért a királyfi pár perc múlva rájuk unt és elkergette őket.

Egy idő után elfogytak a gazdag, úri gyerekek. Királyfinak nem volt barátja, akivel játszhatott volna.

Bánatában kiment a kertbe, és leült egy rózsabokornál levő padra, és az arcát a tenyerébe hajtotta. Amint ott búslakodott váratlanul valaki megérintette a vállát. A királyfi összerezzen, és ijedten kapta fel a fejét.

- Jaj, megijesztettelek? – kérdezte riadtan egy aranyos leányka, aki a király új kertésznének a lánya volt.

- Egy kicsit – válaszolta a szomorú királyfi – Mit akarsz?

- Jössz velem játszani?

- De tulajdonképpen ki vagy te? Még sohasem láttalak. Hogyan kerültél ide?

- Édesapám az új kertész. Tegnap költöztünk ide, és még nincsenek barátaim. Nem ismerek senkit, legyél a játszótársam!

A szomorú királyfinak tetszett az ajánlat, mert hiszen ő is unatkozott, neki sem volt igaz barátja. Szívesen elfogadta a kertész kislányának a javaslatát, és vidáman játszani kezdtek. Akár hiszitek, akár nem, akkor megtörtént a csoda a királyfi életében először elmosolyodott, sőt egy idő múlva az ő nevetésétől volt hangos a virágokkal teli kert. A

nevetésre az öreg király is kinézett az ablakon, és csodálkozva látta, hogy fia önfeledten játszik a kertész leánykájával.

Mindjárt hívatta a kislányt, és megkérdezte tőle:

- Kinek a lánya vagy?

- Az új kertészé – válaszolta kissé félve a lány.

A király megsimogatta a leányka fejét, és barátságos hangon mondta neki:

- Amiért megnevetted fiamat, megjutalmazlak. Mondd csak, mit szeretnél kapni jutalmul?

A kislány a királyra emelte égkék szeméit, és kérve mondta:

- Fenséges király bácsi, nekem csak egy kérésem lenne. Nem kell nekem pénz és gazdagság, csak azt, tessék megengedni, hogy ezen túl mindennap játszhassek a királyfival, mert mi jó barátok lettünk, és igaz barátságnál semmi sem jobb a világon. Ha van egy igaz, őszinte barátod, akkor te vagy a világ leggazdagabb embere.

A király igazat adott a kertésze okos leánykájának, és boldogan megengedte, hogy fia mindig játszhasson vele, ha kedve tartja.

A királyfi többé nem volt szomorú, mert már volt barátja, akivel tudott játszani.

Egérnéne, hogyan járt túl a macska eszén

Történt egyszer, hogy a macska elhatározta, egérpecsenyét eszik vacsorára. Megunta a tejet, amit gazdaasszonya rakott minden este elébe a kis tálba. Éppen, hogy csak belekóstolt és már ment is tovább. Pedig máskor mindig szívesen lefetyelte ezt a finom nedűt.

– Ma inkább fogok magamnak egy jókora egeret és azzal tömöm teli a bendőmet – mondta és elindult, hogy tervét megvalósítsa.

Tudta jól, hol laknak az egerek. Csak be kell surranni az éléskamrába és várni az alkalmat, hogy valamelyik lyuk környékén megjelenjen egy cincogi. Nem egyszer, nem kétszer egerészett már itt és eddig még sohasem csalódott. Azt remélte, hogy most is sikeres lesz a zsákmány és jóllakik finom egérhússal.

Nem volt nehéz bemenni a kamrába. Kicsi ablaka éjjel – nappal nyitva volt. Igaz a gazdaasszony lelkére kötötte, hogy kizárólag csak egerészés céljából mehet be. Ha netán rajtakapják, hogy megdézsmálta az ott tárolt ennivalót, akkor jobban teszi, ha messzire elkerüli a házat.

Soha nem szegte meg ezt. Pedig sokszor igen nagy kísértést érzett, hogy belekóstoljon a polcokon tárolt edényekbe. Ilyenkor mindig lelki szemei előtt látta a gazdaasszony hatalmas söprűjét, és Isten ments, hogy valaha is az táncoljon a hátán.

Most is óvatosan lekuporodott az egyik piros lábas mellé és figyelt. Várta a megfelelő pillanatot, hogy lecsaphasson az éppen a közelében ólálkodó egérfiúra vagy egérlányra. Ma sem kellett sokáig várnia, egyszer csak a sarokban levő lyuknál megjelent egy egér. Egérnéne volt, élelembeszerző útra indult. Odabent a kicsi egérekölykök éhesen várták anyjukat.

Még mindig ott volt a polcon egy jó nagydarab sajt, amiből tegnap este is lakmároztak. Most is erre számított Egérnéne és a sajt felé vette

az irányt. Annyira biztos volt dolgában, hogy észre sem vette a macskát.

Az el is kapta a szerencsétlen egeret.

– Na, megfogtalak – örvendezett a macska. – Ma te leszel a vacsorám.

-Jaj, jaj, cica koma! Kegyelmezz életemnek! Ne egyél meg. Odahaza várnak a kicsinyeim. Szegénykék ma még semmit sem ettek.

A macskát ez nem nagyon érdekelte. Már régóta vágyott finom egerpecsenyére. Akárhogy is rimánkodik egérméne, nem engedte el. Jól erősen a karmai közé fogta a ficánkoló cincogit és alig várta, hogy elfogyassza a megszerzett vacsorát.

Egéméne végső elkeseredettségében így szólt fogva tartójához:

– Nem bánom, ha meg kell halnom, akkor meghalok, de lenne egy utolsó kívánságom.

– Mi legyen az? – kérdezte kíváncsian a macska.

– Szeretnék még egyszer sétálni a gazdaasszony virágoskertjében. Ígérem, nem szökök meg. Kérlek, teljesítsd az utolsó kívánságomat!

A bajuszkirály nem volt rosszindulatú. Kicsit megsajnálta az egéménét.

– Nem bánom, sétálhatsz a gazdaasszony virágoskertjében, de ha megpróbálsz megszökni csúnyán, megjáród.

Egéméne fogadkozott, hogy ilyenre még csak nem is gondolt. Boldogság lesz számára életében utoljára megpillantani a csodaszép virágokat.

Elindultak a virágoskert felé. Egész úton csacsogott az egér. Magyarázta a macskának, melyik, milyen virág.

– Ez itt a rózsa, az ott a százszorszép és így tovább, és így tovább.

A macska már nagyon unta, hogy egérenének be nem áll a szája, szünet nélkül karattyol cincogó hangocskáján.

– Elég legyen! – mondta mérgesen. – Nézzél jól körül és búcsúzzál el életedtől! Már nagyon éhes vagyok. Nincs kedvem virágokról beszélgetni. Meddig akarsz még itt nézelődni?

– Mindjárt, kedves macska koma, csak még oda elmegyünk, ahol azok a szép nagy bokrok vannak.

Egérnéne egészen megszédítette a macskát. Észre sem vette, hogy a bokron túl van a kutyaól és abban lakik a macska ősi ellensége a félelmetes kutya.

Amikor megkerülték a bokrot, egyszer csak a kutyával találták magukat szembe. Az egérre a nagy állat rá sem hederített, de ellenben, a macska igen csak felkeltette az érdeklődését. Még szerencse, hogy a közelben volt egy magas fa, ahová fel tudott szaladni. Ez alatt egérenéne elindult haza a kicsinyeihez.

Szegény macska sokáig kuksolt a fa tetején. Szerencséjére a gazdaasszony kijött a házból és megszánta. A kutyát elvitte a fa alól, pedig annak nem nagy kedve volt hozzá. Szívesen eljátszadozott volna a hívatlan vendéggel.

– Látjátok aranyoskáim, – mondta egérenéne a gyermekeinek odahaza, de előtte még beszaladt a kamrába egy kis sajtért – mindig észnél kell lennünk. Egy kis furfanggal túljárhatunk a macska eszén.

Mikulás nyáron

– Ki vagy bácsi? Még sohasem láttalak az utcánkban – kérdezte Peti az öregembertől, aki furcsa ruhában álldogált a házuk előtt egy meleg nyári nap.

– Mikulás vagyok – válaszolta az öregember és a kisfiúra mosolygott.

– Az nem lehet. Hiszen nyár van. Mikulás télen van, amikor leesik a hó. Becsapsz engem, bácsi. Anyukám azt mondta, nem szép dolog hazudni.

– Nem hazudok, kisfiú. Valóban a Mikulás vagyok. Tudod ilyenkor ellenőrzöm, hogyan viselkednek a gyerekek. Van egy láthatatlan nagy könyvem. Baloldalt írom be a rossz gyerekeket, jobbra meg a jókat.

– Én is belekerülök abba a láthatatlan könyvbe?

– Természetesen. Azért vagyok itt.

– De ugye engem a jó gyerekek közé írsz be?

– Azt még nem tudom. Hallottam, hogy szeretsz rosszkodni. Sokszor nem fogadsz szót édesanyádnak. Igaz ez?

– Tetszik tudni, Mikulás bácsi ez úgy, van, hogy.....

A Mikulás hirtelen félbeszakította Petit:

– Mindig csak az igazat! Nem szeretem, ha egy kisfiú hazudik. Mutasd az orrod! Elég puha. Nekem ne füllents! Mondd meg az igazat. Szoktál-e rosszkodni?

– Igen – sütötte le a szemét Peti. – Néha előfordult, hogy nem fogadtam szót a szüleimnek.

– Látod, ez a beszéd. Ezt már szeretem. Egy igazi kisfiú bevallja azt is, ha rossz fát tett a tűzre. Ígérd meg, hogy jövőben mindig jó leszel!

– Megígérem, Mikulás bácsi, de tetszik tudni barátom Áron még nálamnál is rosszabb. Tegnap is hazudott a nagymamájának. Meg....

Ekkor a Mikulás újból félbeszakította:

– Az sem szép dolog, ha árulkodsz a barátodra. Majd én azt eldöntöm, ki a rosszabbik kisfiú. Inkább arról beszélj, miért voltál irigy? Húgodnak nem adtál a csokiból, amit kaptál. Pedig szegény kicsi testvéred, annyira könyörgött egy aprócska szeletért. De te önzőn felfaltad az egész tábla csokit. Nem sajnáltad húgodat?

– De Mikulás bácsi a csokit én kaptam édesapámtól, amiért segítettem neki.

– Azért még adhattál volna belőle a testvérednek. Nem gondolod?

Erre Peti nem tudott, mit felelni. Csak zavartan toporgott a kerítésnél. Végül elcsukló síró hangon megkérdezte:

– Akkor decemberben nem kapok ajándékot a Mikulás bácsitól. Pedig olyan fényesre kitisztítanám a cipőmet.

– Ezen még gondolkodom – válaszolta az öregember. – A mindent látó távcsövemmel figyelni foglak. Ha ezen túl nem teszel semmi rosszat, akkor talán kerülhet valami abba a cipőbe a virgács helyett. Ígérd meg, hogy jó kisfiú leszel?

– Ígérem – szipogott Peti.

Közben az édesanyja is előjött a házból és kíváncsian kérdezte:

– Kivel beszélgetsz, kisfiam?

Peti édesanyja felé fordult és mondta:

– Mikulás bácsival.

– Mikulás bácsival? – csodálkozott el édesanyja. – Nem látok ott senkit. Bizonyára be akarsz csapni. Hogyan lehetne itt a Mikulás nyáron?

Peti megfordult és a furcsa öregember már nem volt sehol. Eltűnt, mint a kámfor. Az utca jól belátható volt, de se jobbra, se balra egyetlen ember sem volt látható. Talán csak képzelte az egészet. De az nem lehet, mert minden olyan valódinak hatott. Hiába mesélte el édesanyjának a találkozását a Mikulással, az csak mosolygott rajta és fiának fejét megcirógatva mondta:

– Nyáron Mikulás? Még csak július van. Még nagyon sokat kell addig aludni.

A Nap és a vándordiák

Egyszer, amint a vándordiák baktatott az úton elfáradt és elhatározta, hogy megpihen.

Nézett jobbra, nézett balra, de sehol sem látott egy árnyas fát, ahol szusszanhatott volna egy kicsit. Feje felett a Nap izzóan sütött és ezért a diák úgy verejtékezett, mint a ló, aki egész nap húzza az igát. Még csak remény sem volt arra, hogy egyhamar árnyat találjon. Nem maradt más hátra, mint egyességet kössön a Nappal, hogy ne süssön ilyen melegen, de még azt sem bánná, ha egy – két órára eltűnne az égről.

– Idefigyelj te Nap, kössünk egyezséget! Ha eltűnsz egy - két órára az égről, akkor a szolgálód leszek három hétig. Helyetted fogok világítani és melegíteni a földet. Tetszett az ötlet a Napnak, mert már nagyon fáradt volt és szívesen pihent volna egy kicsit. – Elfogadom az ajánlatodat, de mikor fogod teljesíteni az ígéretedet? A diák kicsit elgondolkodott, majd ravasz módon mondta:

– Láthatod, én egy vándordiák vagyok, aki városról városra megy, hogy okosodjon, ellesse hírős, nagynevű professzorok tudományát.

Amikor már elég okos leszek, szolgálatba állok nálad. – Rendben – egyezett bele a Nap –, de ugye nem csapsz be?

– Áh, dehogy! Hogyan gondolhatsz ilyet? A Nap megnyugodott és a diák kérésére eltűnt az égről. Kellemes, hűvös idő lett és most már bárhol megpihenhetett a legény, nem égette a kobakját a forró napsugár. Jól kipihente magát, és folytatta az útját. Beért egy nagyvárosba, ahol felkereste az ottani professzort, és megkérte, hogy tanítsa meg a számok tudományára. Eleinte az öregember nem nagyon lelkesedett meghallván a kérést, de amint látta, hogy a legény milyen kitartó felfogadta tanítványának.

Évekig tanulta a sok okosságot szorgalmasan, és már majdnem mindent elsajátított, amikor váratlanul megjelent a Nap.

– Na, legény, megtanultál-e mindent? Be szeretném nyújtani a számlát. Jó jönne egy kis pihenés, mert nagyon elfáradtam.

– Jaj, jaj, drága Nap koma – sápítózott a vándordiák – még nem végeztem a tanulmányaimmal. Gyere vissza kicsit később!

A Nap kénytelen volt beleegyezni, mert úgy szólt az egyezmény, hogy akkor áll szolgálatba, ha megtanult minden tudományt. Bármennyire is húzta – halasztotta a tanulást egyszer csak elfogyott a tanulnivaló a számok tudományából és a professzor kiállította neki a bizonyítványt.

– Amit csak tudtam, mindent megtanítottam neked – mondta – utadra engedlek. Járj szerencsével! Elbúcsúztak egymástól és a vándordiák gyorsan elment egy másik városba, ahol sietve megkereste az orvostudományok professzorát, és megkérte, hogy tanítsa meg erre is. Már javában tanult, amikor a Nap leszaladt az égről egyenesen a vándordiákhoz.

– Hallottam befejezted a számok tanulmányozását. Ugye most már a szolgálatomba állsz? – Nagyon szívesen megtenném, ha éppen nem kezdtem volna bele az orvostudományok megtanulásába. Ha majd kezemben lesz róla a passzus, akkor beszélhetünk a dologról. Nap szomorúan odébbállt, mert tudta, meg kell várnia, hogy a legény ezt is megtanulta.

Elhatározta, ezen túl résen lesz, és amikor a professzor kezébe adja a diplomát, lecsap rá, és behajtja rajta az ígéretet. Megint hosszú évek múltak el a tanulással, de most is sikeresen megtanulta a tudnivalókat, és eljött a bizonyítványosztás ideje.

Nap hiába akart jelen lenni ezen a neves eseményen, a legény úgy rendezte a dolgokat, hogy professzora este adja át neki az írásos papírt, amikor az ég ura húzza a lóbórt a jó, puha ágyikójában. Még azon éjszaka felkerekedett a vándordíák, és elsietett a következő útjába kerülő városba, ahol tanulni kezdte a természettudományokat.

Ekkor már nagyon mérges volt a Nap. Mérgesen leszólt az égről:

– Hallod-e te legény, meddig járatod velem a bolondját. Mindig újabb és újabb dolgoknak állsz neki. Szeretném, ha már leszogálnád, amiben megegyeztünk. Az éppen szorgalmasan tanuló diák sajnálkozva felnézett a felhők közt mérgező Napra és mondta:

– Nagyon sajnálom, drága komám, de te nem is tudod, hogy egy földi embernek mennyi mindent kell megtanulnia, hogy a világ ura lehessen. Talán rövidke életem nem is lesz rá elegendő. Talán majd a fiam, vagy unokám, de az is lehet, hogy csak a dédunokám tudja leszogálni azt a három hetet, amiben megegyeztünk. A hallottak nagyon feldühítették a Napot, és elhatározta, jól megizzasztja. Megvárta, míg a diák elindul a professzorához, aki fent lakott egy magas dombon, és csak hosszas kapaszkodás után lehetett feljutni hozzá. A legény este sokáig mulatozott cimboráival a csárdában, és jól felöntöttek a garasra. Elaludt és késésben volt. Sietnie kellett, ha nem akart elkésni. A professzor nem szerette, ha tanítványai elkésnek az oktatásról. Futóra vette a dolgot és nekiiramodott a dombnak. Fiatal volt és meg sem kottyant volna neki az emelkedő. Máskor is már többször is felloholt rajta egy szuszra, de most a dühös Nap elhatározta megbosszulja a diákot. Oly erősen szórta a sugarait, hogy alig indult neki a dombnak és már ömlött is róla a veríték. Szaporán törölgette magáról a veritékcsöppöket, de annyira izzadt, hogy minden lépésnél meg kellett állnia, hogy megtörölje a homlokát. Egy idő után már nem volt egy parányi száraz hely sem a zsebkendőjén. – Idefigyelj, te Nap! – kiáltott fel az égre – Szólhatnál sugaraidnak,

hogy ne csiklandozzák ennyire a kupámat! Sietnem kell a professzoromhoz, mert elkések. Erre az ég ékessége egy nagyot nevetett, és még erőteljesebben sütötte a diák hátát. Egy kis idő után megkérdezte: – Jössz-e már szolgálni nekem? Ekkor a legény megértette, mire megy ki a játék és felnézett az égre. – Hát ez lenne a gond? Tudod jól, hogy még nem végeztem be a tanulmányaimat. Légy szíves várjál még egy kicsit! – Nem várok egy percet sem. Megparancsolom, hogy most azonnal váltsál le, és végezd helyettem a munkát három hétig. A diák alkudozni kezdett: – Jól van, csak annyit várjál, hogy szólok a professzoromnak. Nap akarva, nem akarva kénytelen volt engedni a legénynek, aki gyorsan felsietett a dombra, és eltűnt az ottani házban. A rászédett Nap megint sokáig várta a barátját, de az bizony késő estig nem dugta ki az orrát a házból. Csak akkor jött elő, mikor már a csillagok ragyogtak fent az égen. Másnap sem sikerült találkozni vele, mert akkor sötét felhők úsztak a város felett nem engedve át rajtuk a napsugarakat.

Ez alatt a diák levizsgázott a professzoránál, és még az este odébb állt egy várossal. Elhatározta, hogy kitanulmányozza a csillagok tudományát. Keresett egy ilyen tudós embert, aki majd megtanítja erre. Talált is egyet a város szélén, és megkérte, hogy hadd tanulhasson nála.

– Tanulhatsz nálam – mondta a tudós ember – de tudnod kell, aki a csillagokat akarja tanulmányozni, annak mindig éjjel kell az eget szemlélni. Amikor a Nap nyugovóra tér, a csillagász akkor áll munkába, és egészen reggelig fent van. Akarod-e ezt az életet? A legény boldogan elfogadta a feltételeket, és beállt csillagásztanoncnak.

A Nap nem tudta elképzelni, mi lett barátjával? Hiába járt föl – alá az égen, soha nem látta a diákot, pedig elhatározta többé nem engedi magát rászédni, behajtja a legényen az adósságot. Ha addig él is, szolgálnia kell nála három hétig, ahogyan megegyeztek azon a meleg délután, amikor először találkoztak. Igaz nem tudta, hogy a diák, aki időközben csillagász lett nappal alszik, és éjjel dolgozik. Mindenkiel kerestette, de senki sem tudta, hová tűnt.

Egyszer, amint éppen készült alábukni a közeli hegy mögött, találkozott a Holddal, aki vidáman, füttyörészve kezdte el a sétáját a horizonton. Nap kíváncsian megkérdezte tőle:

– Hová, háová, ilyen jókedvűen Hold barátom?

– Megyek vizitára a fiatal csillagász távcsöve elé, mert ma engem szándékozik firtatni. Nagyot ugrott a Nap örömeiben, mert végre rátalált a legényre, aki már annyi alkalommal lóvá tette. Most itt az alkalom, hogy ő is jól megréfálja, ha már nem is tudja behajtani rajta az ígérétét. Rábeszélte a Holdat, hogy ma este halassza el a találkozót, és mondja meg az ifjú csillagásznak, hogy majd holnap délelőtt találkozzanak, amikor a Nap is fent lesz az égen. Eleinte a Hold nem akart belemenni a dologba, az volt a kifogása, hogy fényes nappal ő csak ritkán jelenik meg az égen. Különben is fél, hogy mit szólnak az emberek, ha ilyenkor látható sötét este helyett.

– Ne félj semmitől! – nyugtatta meg a Nap – Majd szépen elém állsz, és én, megvédelek minden bajtól. Nagy nehezen a Hold beleegyezett e különös együttállásba, és lemondta a találkozót a csillagással. – Ma nem érek rá – mondta komolyan – Holnap dél körül nézz fel az égre, és akkor majd megfigyelhetsz, ha akarsz. A legény furcsállta a Hold kérését, de ki tudja miért megígérte neki, hogy holnap alvás helyett majd az eget fogja nézegetni a távcsövével. Így is tett. Egész délelőtt a masináját a napsugaraktól szikrázó égre irányította, és kereste a Holdat. Hiába volt minden igyekezete órákig nem lelt rá, amikor egyszer csak a Nap közelségében megjelent, és mielőtt még beszédbe elegyedhetett volna vele az éjszakai ég vándora a Nap elé perdült, és jó nagydarabot eltakart belőle. Hirtelenjében esti sötétség lett a környéken. Az emberek ijedten tódultak ki az utcákra, és mindenki a csillagászt okolta ezért a különös égi jelenségért, és ezt ordibálták: – Csillagász a bűnös, mert ő lesi állandóan a fejünk felett lévő csillagokat és a Holdat. Bizonyára ő akarta, hogy ezen túl nappal is sötétség legyen. Ellopta tőlünk a Napot. Nagyon félt, mert még ő sem látott ilyet, és ezen kívül az embertömeg egyre közeledett a csillagvizsgálóhoz, és ki tudja, mit fognak vele tenni, ha csak gyorsan nem történik valami csoda. A csodára nem kellett sokáig várni, mert a Nap belekacsintott a távcsőbe és vigyorogva mondta a legénynek:

– Látod barátom, most én jártam túl az eszeden. Remélem sikerült jól megijesztenem téged, amiért annyiszor becsaptál a hosszú évek alatt. De nézd, kivel van dolgod, megbocsátok, és többé nem kell bujkálnod előlem. Mindjárt szólok a Holdnak, hogy most már hazamehet, és ígérem hosszú – hosszú évekig nem fognak bennünket így együtt látni az emberek. Nem kell félniük, hogy állandóan sötétség lesz. Megnyugodhat mindenki, hamarosan visszaáll a régi rend. Igaza lett, mert a Hold elballagott a Nap elől, és újból világosságba pompázott a vidék. A legény szívéből is egy nagy kő esett le. Az emberek visszafordultak otthonaikba, és többé nem szidták, amiért éjjelente az eget fürkészi. Ő pedig okosabb lett, mert saját szemével látott egy igazi napfogyatkozást, amiből megírhatta a vizsgadolgozatát, és világhírű tudós csillagász vált belőle.

Kicsi Mariska és a cinegék

– Kip-kop – valaki igen csak kopogott az ablak üvegén. Kicsi Mariska ijedten kapta fel a fejét a mesekönyvből.

– Vajon, ki lehet az? – szaladt kíváncsian az ablakhoz.

Nem kellett sokáig nézelődnie, hamar meglátta, hogy a párkányon egy apró cinege didereg.

Az éjjel hatalmas hó esett és a hőmérő higanyszála is igen csak a nulla fok alá süllyedt. Ráadásul a hideg szél is szünet nélkül borzolta vékonyka tollzatát.

– Fázol, madárka? – kérdezte a kislány.

Mire a cinege így felelt:

– Nagyon, de ezen kívül szörnyen éhes vagyok. Kérlek, adjál valamit enni!

Mariska megsajnálta a kicsi állatot és mindjárt ment a konyhába, hogy egy szelet kenyeret vágjon az éhezőnek. Szerencsére nagypapája valamiért bejött és csodálkozva nézett unokájára.

– Megéheztél, aranyoskám? – kérdezte.

– Nem én, hanem a szobám ablakánál a párkányon didereg egy cinege. Tudod nagypapa, olyan kék sapkás madárka. Nagyon éhes lehet, viszek neki egy kis kenyeret. Édesanyám ma vett frisset és puhát, bizonyára ízleni fog a cinegének.

A nagypapa ijedten nézett az unokájára és a homlokára csapott a kezével.

– Jaj, csak azt ne tedd! Ha megeszi a cinege, felpuffad és elpusztul a kenyértől. Nem szabad ilyet adni neki.

– Elpusztul? – nézett a kislány értetlenül nagypapájára.

– Igen elpusztul. Madaraknak nem szabad kenyeret adni.

– Akkor, mit adjak neki? Mit esznek a cinkék?

– Ilyenkor télen, ha enni akarsz nekik, adjál olajos magvakat, diót, napraforgómagot, tökmagot, meg zsiradékot. Ezekkel jóllakathatod őket. De vigyázz, ha el kezded etetni a madarakat, akkor tél végig kell gondoskodnod róluk! Ha már ideszoktak, minden nap adjál nekik enni!

– Nagypapa, honnan vegyek most ilyen magvakat? – pityeredett el Mariska.

– Ezért ne szomorkodj, kis unokám! – vigasztalta meg a nagypapa. – A kamrában találunk mindenféle magvat és talán némi zsiradék is akad. Gyere, menjünk, és keressünk madáreledelt!

Az öregember kézen fogta az unokáját és elindultak a kamrába. Igaz volt, mert ott a polcokon találtak ruhászakokban különböző magvakat, amelyek kitűnő eledel az éhes cinegének.

Egy kis tálra öntöttek belőlük és a kislány sietve vitte az ablakhoz.

Amire odaért, akkor már legalább három kicsi madár lesett be a házba és kétségbeesve csipogták:

– Éhesek vagyunk. Adjatok enni!

A nagypapa segítségével a kislány kinyitotta az ablakot, mire a madarak szétrebbentek és menedéket kerestek a közeli fákon és bokrokon. Onnan lesték, mi fog történni. Nem tudhatták szerencsétlenek, hogy az ablak milyen szándékkal nyílt ki? De amikor becsukódott és látták, hogy magvakkal megrakott tál került a párkányra visszamerészkedtek. Igaz eleinte kissé félénken nézegették az ajándékba kapott élelmet, de aztán az első kóstolás után nekibátorodtak. Boldogan csipegették a tálban lévő magokat.

A hír gyorsan tovaszállt és egyre több cinege és más apró madár is jött a finom lakomára.

Mariska elégedetten nézte, amint kicsi barátai lakmároznak az ablakpárkányon. Némelyik cinege erőszakosan félrelökte a társát. Ilyenkor a kislány legszívesebben megfenyegette volna a kis erőszakost. De félt, ha megkocogtatja az ablak üvegét, akkor a többi madár is elröpül. Ezért inkább csöndben nézte, amint a cinkék más apró népséggel csipegetik a magokat.

A kislány annyira megkedvelte ezt az elfoglaltságot, hogy egészen a tél végéig nagypapája segítségével etette a kicsi barátait.

– Meglásd, tavasszal a cinkék és a madárkák meghálálják ezt! – mondta az öregember.

– Hogyan, nagypapa?

– Úgy, hogy, amikor kijön a jó idő, segítenek a kertben. Összecsipegetik a kártékony rovarokat a fákon. Kevesebbet kell majd permeteznem.

És valóban így is történt. Amint elolvadt a nagy hó, és melegen sütött a Nap, Mariska kicsi madarai megjelentek a kertben és boldog

csicssergéssel szorgoskodtak a fákon és bokrokon, és közben, mintha azt mondták volna:

– Köszönjük, Mariska, hogy azokon a zord, hideg, téli napokon adtál nekünk finom magvakat, és megmentettél bennünket a fagyhaláltól.

Cili cica és a cinegék

– Hol vagy Cili? – kérdezte néne a tornácon állva. – Hol kóborolsz megint? Az utóbbi időben alig látlak. Gyere ide, itt a finom, friss tej!

Hiába volt minden csábítás néne kedvence nem került elő. Napok óta így ment ez.

„Tán csak nem történt valami baj cicuskámmal?” – aggódott néne.

Egész nap a sparhelt mellett ülve azon törte a fejét, Cili cica hová tűnhetett? Délután már nem bírta és elhatározta, hogy megkeresi. Felhúzta a kerti cipőjét és egy nagy sálat tekert nyaka köré. Ősz volt már és hideg szelek szaladgáltak a fák és bokrok között. Nem szerette volna, ha megfázik. Nem jó betegnek lenni. Ha megbetegszik, akkor kilátja el a ház körüli munkákat.

Nem kellett sokáig a kertben mennie. Egyszer csak néne megpillantotta a cicát az egyik fa ágán cinegéket lesve. Valósággal egészen egybeolvadt az állat színe a fával. A kicsi madarak szerettek ezen a fán tanyázni, mert volt itt egy madáretető, és télen néne ide rakott ki nekik magokat és egyéb madáreledelt. Most is sok kis cinege kereste az etetőben az ennivalót.

– Úgy, itt vagy te, haszontalan jószág. Már azt hittem, valami baj történt veled. Aggódok érted, miközben te meg a kicsi, hasznos cinegéket lesed. Gyere le azonnal erről a fáról, mert szíjat hasítok a hátadból!

Hogy haragja még hatásosabb legyen, néne keresett egy hosszú póznát és azzal ijesztgette a macskát.

A madarakra vadászó állat először nem tudta, mire vélni a dolgot. Azt hitte, néne talán csak játszani akar vele, mint mindig. Pajkosan még a pózna felé is kapott, de amikor az egy kicsit erősebben megsuhintotta bundáját, mindjárt tudta, néne haragszik valamiért. Csak azt nem tudta, miért? Hiszen ő nem tett semmi rosszat. Csupán csak egy kis madárpecsenyére éhezik. Már ez is bűn?

Néne tovább mérgeződött.

– Ki látott már ilyet? Megfogja a cinkéket, akik egész nyáron nekem segítettek a kertben.

A macska lemászott a fáról és az öregasszony lábához dörgölözött, mintha csak bocsánatot akart volna kérni:

– Drága néne, ne haragudjon rám! Igazán nem akartam semmi rosszat. Azt hittem nem tilos cinkékre vadászni. Ígérem, többet nem teszek ilyet.

Néne tudott olvasni ezekből a jelekből, és eldobta a póznát, majd megenyhült szívvel mondta:

– Na, jól van, most az egyszer megbocsátok, de ígérd meg, hogy többé nem vadászol cinegékre! Tanuld meg ezek a kicsi madarak, az ember legjobb barátai. Nyáron segítenek nekem elpusztítani a kártevőket, összecsipegetik a fákon, bokrokon, földeken lévő haszontalan rovarokat, és így kevesebb vegyszert kell használnom. Ennek fejében télen és hidegebb napokon megvendégelem őket finom magokkal.

Cili cica úgy tett, mintha megértette volna néne szavait, és tovább hízelegve elindult az öregasszony után a házba azzal a reménnyel, hogy odabent a sparhelt mellett a sarokban várja a langyos, finom tejezske.

Ezen túl, ha a macska kérte, hogy engedjék ki a házból, néne mindig utána szólt:

– Nehogy megint cinegehúsrá jöjjön meg az étvágyad, mert akkor hátrakötöm a sarkadat!

Kicsi mókus világgá megy

Hol volt, hol nem volt, egyszer egy hatalmas erdő rengetegében élt egy kicsi mókus. Az egyik szép, tavaszi nap elhatározta, hogy világgá megy, megnézi, máshol hogyan élnek a mókusok.

Előkereste a nagy utazókofferét, belepakolt minden fontos dolgot, és elment az erdőhöz legközelebb lévő vasútállomásra.

A jegypénztárban ülő vasutas udvariasan megkérdezte tőle:

– Hová kéri uraságod a jegyet?

– Világgá szeretnék menni. Tulajdonképpen teljesen mindegy melyik irányba indulok el – válaszolta.

A vasutas adott neki egy jegyet, amellyel elutazhatott a tengerig.

A kicsi mókus még sohasem látott ilyen nagy vizet. Ámulva állt a tenger partján, és éppen azon gondolkodott, hogyan tud átkelni a túlsó partra. A mókusok nem tudnak úszni. Igaz nagy mesterei az ugrálásnak, de erre még ő sem képes, hogy egy ugrással a másik parton legyen.

Törte a kobakját, mitévő legyen, amikor egy ezüstpikkelyes hal megjelent a vízben előtte.

– Át szeretnél menni a túlsó partra? – kérdezte.

- Igen – válaszolta a kicsi mókus.
- Szívesen elviszlek a hátamon – ajánlkozott fel a hal. – Ha ki tudod fizetni a fuvardíjat, állok a szolgálatodra.
- Mennyiben kerül a fuvar?
- Mi van a kofferedben?
- Sok–sok finom mogyoró.
- Mi halak nem szeretjük a mogyorót. Van - e még valami más abban a nagy utazókofferben?
- Van, de azok mind személyes holmim. Fogkefe, fogkrém, szappan, törölköző meg miegymás, ami nélkül egy utazó nem létezhet.
- Akkor sajnós barátocskám, nem tudok segíteni. Ugye megérted ingyen nem kívánhatod tőlem, hogy ilyen nagy útra vállalkozzak. Próbálkozzál máshol, talán ott nagyobb szerencséd lesz – mondta a hal és tovább úszott. Csak egy vízörvény maradt utána.

A kicsi mókus bánatosan álldogált egy ideig a tengerparton, és nem tudta, mit tegyen.

A távolban megpillantott egy nagy, fehér hajót. Gyorsan odasietett. Szerencséje volt. A hajó parancsnoka éppen matrózokat keresett a fedélzetre.

- Tessék, uraim, jól megfizetem, aki beáll hozzám matróznak! Lesz pénz, étel, ital, aki nálam szolgál.

Ez nagyon megtetszett a kicsi mókusnak és azonnal jelentkezett matróznak.

- Nálam egy matróznak három évig kell szolgálnia – mondta a hajó kapitánya.

- Ha uraságod elfogadja feltételeimet, akkor szívesen alkalmazom hajómon.

Nem sokat habozott, aláírta a belépési nyilatkozatot és beállt matróznak. Az volt a dolga, hogy egész nap a hajó fedélzetét kellett sikálnia. Ha véletlenül csak egy parányi kosz is maradt valahol a fedélzeten, a kapitány ordibálni kezdett. Csak úgy visszhangozott szavaitól a hajó. Ilyenkor a matrózok félelmükben bebújtak volna még az egérlyukba is. A kapitány félelmetes ember volt. Nem ismert kíméletet.

Nem volt könnyű sora szegény kicsi mókusnak. A rengeteg munka nagyon megviselte. Este alig várta, hogy lehajthassa a fejét. Reggelig úgy aludt, mint a bunda.

Egyszer minden rossz véget szakad, és letelt a három év. Éppen a hatalmas tenger másik partján jártak, amikor eljött ez az idő.

Kikérte fizetését, és ahogyan illik elbúcsúzott társaitól és a hajó kapitányától, aki arra kérte, hogy még írjon alá három évnek, de a kicsi mókus inkább a szabadságot választotta.

Elindult, hogy felfedezze az új világot. Egy idő után azt kellett megállapítania, mindenhol vannak nagy erdők, mint ahonnan elindult. Valójában nem sok újat látott. Akár otthon is maradhatott volna. Kár volt világgá menni.

De ő csak ment és ment, ahogy vitték előbbre lábai. Mivel, a Föld gömbölyű azt vette észre, hogy ugyanabban az erdőben van, mint ahonnan elindult. Éppen az odújánál lyukadt ki. Váratlanul egyszer csak hallja, amint szomszédja harkály Peti harsány hangon üdvözölte:

– Isten hozott világjáró kicsi mókus, itthon! Olyan jó újból látni téged. Mesélj merre jártál? Hol voltál? Bizonyára sok, szép helyen jártál.

A koffereit lerakva a földre, fáradtan leült egy faágra, és mondott:

– Mindenhol jó, de legjobb otthon. Tudod, harkály Peti barátom, sok helyen jártam, sok mindenkivel találkoztam. Azt hittem a világban máshol, minden mogyoróból van. Utam alatt megtapasztaltam, mogyoró csak ott terem, ahol mi mókusok megdolgozunk érte. Körbejárhatod a földgolyót, öledbe semmi sem hullik ingyen.

Harkály Peti érdeklődve hallgatta barátja beszámolóját, és kicsit csalódottan megkérdezte:

– Akkor szerinted, én ne is menjek világgá?

– Megpróbálhatod – válaszolta a világot járt kicsi állat – de nagy értelmét nem látom. Ha igazán boldogulni kívánsz, akkor a mi szép, kerek erdőnkben is megvalósíthatod álmaidat. Ha kitartó vagy és szorgalmas itt is lehet belőled valaki – mondta, és bement az odújába. Még mielőtt végképp eltűnt volna visszaszólt – Barátom, ne feledd a föld gömbölyű. Ha elindulsz valahová, mindig oda lyukadsz ki, ahonnan elindultál.

Ezen harkály Peti elgondolkodott, majd egykedvűen folytatta a fák kopogtatását, és közben azon morfondírozott, mi lenne, ha ő is világgá menne?

Kukackirályfi nősülni készül

"Alma ország kellős közepében élt a kukackirály. Jó dolga volt lelkemnek ott, kénye-kedve szerint fúrhatta az almában a lyukat, még az alma magjába is beleharaphatott."

Alma ország kellős közepében élt a kukackirály. Jó dolga volt lelkemnek ott, kénye-kedve szerint fúrhatta az almában a lyukat, még az alma magjába is beleharaphatott.

Mindene volt, aminek lennie kellett egy almabirodalomban. Naphosszat rágta az országának belsejét, és amikor elfáradt elszundított néhány órára.

De hiába élt királyi módon, mégis csak egyedül tengette életét. Hiányzott az asszony a házból. Szeretett volna minél előbb megnősülni, feleséget hozni az almabirodalomba.

Kihirdette, hogy nősülni kíván és minden csinos kukaclány, és hajadon elébe járulhat szemrevételezés céljából.

A felhívásnak gyorsan híre ment. Az egész gyümölcsös felbolydult és minden kukaclány jelentkezni akart feleségnek.

Elérkezett a kiválasztás napja. A kukackirály is kicsípte magát és méltóságteljesen elfoglalta a trónját.

Amint ott ült, megpróbálta elképzelni a leendő feleségét. Vajon milyen lesz? Tud-e majd szép, nagy lyukakat fúrni az almában? Kukacoknál nagyon fontos, hogy milyen gyorsan tud valaki tágas járatot készíteni. Hiszen majd neki kell kirágnia a leendő lakosztályukat egy óriási piros almában.

Ezen kívül a kukackirálynak az is számított, hogy arája szép legyen. Hogyan nézne ki egy rövid kukaclány a daliás király oldalán?

Feleségének jó anyának is kell lennie, aki majd sok kis poronttyal ajándékozza meg a kukackirályt.

Milyen szép is lesz az élet. Egész nap rágcsálják a finom almát, és közben vidáman füttyörésznek. Szétrágnak mindent a gyümölcsösben. Nem lesz olyan fa, amit meg ne látogatnának. Almáról almára vándorolnak, és degeszre eszik magukat.

Egészen elérzékenyült, és türelmetlenül várta az első kukaclányt. De akkor hirtelen kivágódott az ajtó és lélekszakadva becsusszant rajta az egyik szolgálja.

– Fenség! – nyögte vészjóslóan a szolga.

– Mondd már, mi történt?

– Rettenetes! Itt a vég!

– Miket hadarsz itt össze-vissza? Megparancsolom, beszélj érthetően!

– Jaj, fenség, hogy is kezdjem? Azt hiszem, elmarad a leányválogatás. Ha kedves az élete, meneküljön! A gyümölcsösben megjelent Sanyi

bácsi és a hátán ott az a félelmetes készülék, amely halálos permetet szór miránk, ha itt maradunk. Hosszú csöve mindenhová elér és beterít bennünket a permetlé. Fenséges uram, ha jön, ha marad, én megyek, míg lehet. Talán még lesz annyi idő, hogy kereket oldjunk. A harmadik szomszédban van egy elhagyott gyümölcsös. Oda talán csak nem jön utánunk Sanyi bácsi. Igaz az a gyümölcsös nem olyan szép, mint a miénk, de ott legalább nyugtunk lesz.

Kenyerecske

Hol volt, hol nem volt, túl az Óperenciás-tengeren és az üveghegyen egy kerek erdő kelős közepén kicsinyke házacskában élt egy öregember. Reggeltől estig a háza előtt üldögélt a padon és hallgatta a közeli fákon csicsergő madarakat. Minden madár az ismerőse volt. A kicsinyke tollas állatok gyakran a vállára repültek és beszélgettek az öregemberrel.

– Mi újság, apó? – kérdezte egyik nap a hozzárepülő madár.

Egy harkály volt, aki kicsit megpihent a háznál a sok fakopácsolás közben.

– Semmi különös, aranyoskám – válaszolta az öregember. – Inkább, te mesélj, merre jártál? Mit láttál? Mit hallottál?

A harkály szeretett mesélni. Mindig érdekes történetekkel szórakoztatta, aki erre kérte. Most is felcsillant a szeme és boldogan újságolta, amit nem régen hallott a közeli faluban.

– Tegnap a falu kertjeinek a fáit kopogtattam, vizsgálgattam. Éppen a bíró kertjében voltam, amikor arra lettem figyelmes, hogy egy szegény vándor betévedt a házba és némi ennivalóért könyörgött. Mindenki tudja, hogy a bíró, milyen fukar és irigy.

Még a levegőt is sajnálja másoktól. Szegény vándornak úgy nekiesett, hogy az azt sem tudta, miképpen meneküljön ki a házból.

– Takarodj innen, te mihaszna! – üvöltötte a vándornak. – Még, hogy egy kicsinyke kenyeret adjak neked. Tűnj el innen, mert mindjárt deresre húzatlak!

– Úgy megsajnáltam, hogy szívem szerint, odaadtam volna neki a hernyót, amit akkor piszkáltam ki az almafa kérge alól. De hiszen mindenki tudja, ezt a finom csemegét az emberek nem szeretik. Így csak szomorúan néztem, ahogy a vándor, korgó gyomorral tovább állt.

– Valóban szomorú történet – jegyezte meg az öregember. – Jó lenne segíteni ennek a vándornak. Bárcsak erre vezetne az útja!

– Nem tudom, merre ment – válaszolta a harkály. – Olyan sok dolgom volt, hogy nem jutott idő megfigyelni, merre veszi az irányt. Bizonyára más háznál próbált szerencsét.

– Kedves harkály, szeretnék megkérni. Te úgyis sokfelé jársz, ha meglátod ezt a szegény vándort, mondd meg neki, hogy keressen meg! Szeretnék segíteni neki.

A madár megígérte, ha látja a vándort, akkor átadja az üzenetet. Még egy kicsit pihent az öregember házánál, majd elrepült tovább vizsgálgatni az erdő öreg fáit.

Teltek – múltak a napok. Az öregember már azt hitte a harkály elfelejtette az ígéretét vagy már a vándor messze jár. Aztán egyik estefele a ház előtt üldögélve egy idegenre lett figyelmes és az egyenesen feléje tartott.

– Jó napot, apó! – köszöntötte az idegen az öregembert. – A harkály mondta, hogy akar velem beszélni.

-Boldog vagyok, hogy hallgattál rá. Értesültem, hogy a bíró kikergetett a házából. Bizony az nem szép dolog. Gondolom, éhes lehetsz. Valamikor réges-régen én is sokat koptattam csizmám talpát. Bejártam a fél világot.

Tudom, milyen megalázó érzés, ha valahonnan elkergetik az embert, pedig csak egy kevés enni valót szeretett volna kérni. Adok neked egy kenyerecskét, annak idején én is úgy kaptam a vándorlásom során.

Vedd el és tedd tarisznyádba, és ha megéhezel, törj belőle egy keveset! Vigyázz, ha valaki kér belőle, ne mondd neki, hogy nem adsz, mert akkor a kenyerecske megbosszul!

A vándor kezébe fogta a parányi kenyeret. Inkább morzsának nézett ki, mint kenyérre. Nem értette, hogy miképpen tudná enyhíteni az éhségét, amikor talán egy egér sem lakna jól tőle.

Mindenesetre udvariasan megköszönte az öregember jóindulatát és elbúcsúzott. Ment tovább, folytatta az útját a nagyvilágban.

Véletlenül megint azon a falun ment keresztül, ahol a fukar, irigy bíró lakott. Óméltósága kint a kapuban pipázott és nézte a járókelőket. Amikor megpillantotta a vándort éktelen haragra gerjedt. Azonnal szólt a pandúroknak, hogy fogják el az idegent.

– Nem megmondtam, hogy többé be ne tedd lábadat a falunkba! – fenyegette meg a vándort.

Hiába mentegetőzött az, hogy nem akar itt semmit. Csak keresztül megy a falun és a jövőben messze elkerüli ezt a vidéket. A bírót ez nem nyugtatta meg.

– Amíg nem fizeted ki a falun áthaladók adóját, tömlöcbe csukatlak.

– Bírouram, nincs nekem egy árva petákom sem. Szegény vándor vagyok. Hogyan tudnék fizetni önnek?

– Az engem nem érdekel. Ha nem tudsz fizetni, akkor életed végéig tömlöcben leszel. Vedd tudomásul, vízen kívül semmit se kapsz!

A vándort becsukták a falu sötét tömlöcébe, ahol csak egy ócska priccs árválkodott. Leült a szélére és fejét a tenyerébe hajtva búslakodott.

Ki tudja menni idő telt el? A tömlöcben nem lehetett érzékelni, hogy nappal vagy éjszaka van. Egyszer csak egy kicsi egér kezdett el cincogni mellette:

– Kérlek, adjál enni! Nagyon éhes vagyok.

– Adnék én szívesen, de nekem is korog a gyomrom, mint az üres hordó – válaszolta szomorúan a vándor.

Már majdnem elküldte az egeret, amikor eszébe jutott, hogy tarisznyájában van az öregembertől kapott kenyerecske. Jó szívvel odaadta azt a kicsi állatnak, aki nem győzött hálálkodni:

– Köszönöm, hogy megmentetted az életem. Amit tettél értem, soha nem fogom elfelejteni – mondta és egy szempillanat alatt eltűnt a közelben lévő egérlyukban.

A vándor egyedül maradt a sötét tömlőben. A napok múltak, teltek. Mivel, hogy csak víz volt nagyon megéhezett. Már olyan éhes volt, hogy kínjában a falat kaparta. Belenyúlt a tarisznyájába, hátha egy aprócska darab letört a kenyérből. Lássatok csodát, a tarisznya alján ott volt a kenyerecske, mintha az egérnek oda sem adta volna. Nem értette a dolgot. Azt hitte, hogy mindezt az éhség okozza, és csak képzelődik.

Mindenesetre elővette a kenyerecskét, és akkor újabb csoda történt. Vele együtt egy asztal is kiperdült a tömlőc kövezetére telis-tele finomabbnál finomabb ennivalókkal. Volt rajta libacomb, sült hús, fehér cipó, de egy butykosban tüzes bor is. Annyi minden finomság volt ott, hogy a fél falunak elég lett volna.

Nosza, a vándor nem tétovázott. Úgy jól lakott, hogy alig bírt megmozdulni. Most már vidámabban várta a holnapot. Igaz még mindig nem tudta, hogyan fog innen kiszabadulni. Továbbra sem volt pénze.

Ahogy múltak a napok, sőt a hetek, a bíró nagyon kíváncsi lett, mit csinálhat a tömlőben levő rab. Szólt az egyik strázsának, kukkantson be, hogy a vándor hajlandó-e már fizetni.

Egy kis idő elteltével szaladt a strázsa a bíróhoz és izgatott hangon jelentette:

– Bírouram, a fogoly egy étellel megrakott asztal mellett ül és eszik, iszik.

A bíró nem akarta elhinni, amit hallott. Először azt hitte, hogy házában valaki összejátszik a vándorral és visz neki ennivalót. De amikor meggyőződött, hogy erre senki sem merészkedne, saját maga ballagott le a tömlöcbe, és elképedve látta, hogy igaz, amit mondtak neki.

– Te meg, honnan szerezted ezt a rengeteg ennivalót? – förmedt rá mérgesen. – A király asztala nincs ilyen gazdagon megrakva.

A vándor nem akarta elárulni, mi rejtőzik a tarisznyájában. Igaz elfogadható magyarázatot sem tudott adni, hogy szerezte ezt a sok finomságot. A bíró addig – addig beszélt hozzá, sőt még azt is megígérte, hogy kiengedi a tömlöcből, míg végül elárulta, mindezt a kenyerecskének köszönheti. Nem kellett több a bírónak. A strázsa segítségével, erőszakkal elvették a kicsi kenyeret. Ugye nem kell mondanom, dehogyan engedte ki a vándort a tömlöcből, inkább még egy nagy lakatot tettetett az ajtóra, és három őrt állíttatott elébe.

Boldogan vitte a kenyerecskét a házába, és már előre örült, hogy ezen túl annyit ehet, ihat, amennyit csak akar. Csak előveszi a kenyerecskét és azonnal lesz, terülj-terülj asztalkám.

Mindjárt ki is próbálta a legújabb szerzeményét. Nagy csinnadrattával elővette a kenyerecskét, és várta a csodát. Lett is nagy csoda, de nem olyan, amire számított. Az egész ebédlőt egerek százai, ezrei árasztották el. Végül már annyian lettek, hogy mozdulni sem tudott miattuk. A kicsi szürke jószágok még a nyakába is belemásztak és onnan le az ingén át a gatyájába, ahol úgy csiklandozták bírouram tomporát, hogy az kínjában kifutott a világból.

A kicsi egér visszament a tömlöcbe és mondta a vándornak:

– Szabad vagy, barátom.

– Hogyan lennék szabad, amikor két lakat is van az ajtón? – mondta a rab bánatosan.

– Kezdj el kiáltozni! Meglásd, nemsokára a falusiak, kiszabadítalak.

A vándor hitte is meg nem is, amit az egér mondott neki. A tömlőc kicsi ablakához lépett és elkiáltotta magát: „Segítség! Engedjenek ki!”

Először a szomszédban lakó szépséges lány Kató hallotta meg a segélykérést. Mindjárt szólt apjának, anyjának és rohantak a tömlöchöz. Addigra már a strázsák eltűntek. Talán uruk után rohantak. A lány apja leverte a lakatot és a vándor kijöhetett az Isten kék ege alá. Jó érzés is volt a hosszú rabság után. Alig bírta kinyitni szemeit az erős fénytől. Amint kicsit hozzászokott a napfényhez és hunyorogva körbenézett, mindjárt a szépséges lányra vetődött tekintete. Ugye nem kell mondanom, azonnal beleszeretett. Igaz nem tudta, ezt hogyan hozza a lány és szülei tudtára? Most is az egér sietett a segítségére. Felugrott a vállára és a fülébe súgta:

– A falunak nincs bírója. Világgá futott. Holnap új bírót választanak. Jelentkezz te is, és ha megválasztanak, kérd meg ennek a szépséges lánynak a kezét. Szülei örömmel hozzád adják.

Ezen a vándor elgondolkodott. Igazat beszélhet az egér. Bejárta már majdnem az egész nagyvilágot. Több csizma is lekopott a lábáról. Jó lenne megállapodni és családot alapítani.

A faluban gyorsan híre ment, hogy új bírót választanak. Egy falu még sem lehet meg bíró nélkül. Mindenki jelentkezhet, aki erre hajlandóságot és tehetséget érez. De legjobb lenne olyan ember, kinek semmiféle retyerutyája nincs a községben. Így talán nem lesz részrehajló és igazságosan irányítja majd a dolgokat.

Természetesen a falusiak a vándort választották meg, amikor tudomásukra jutott, hogy ő is pályázik a bírói székre. Megérdemli ezt a posztot, mert sokfelé járt a világban, és nem volt buta ember. Egyhangúan mindenki rá szavazott.

Most már semmi sem állhatott útjába, hogy feleségül vegye a szépséges lányt, aki kiszabadította szülei segítségével a tömlöcből.

Természetesen a lány sem tiltakozott a leánykérés ellen. Igazából, akkor lett volna mérges, ha a vándor mást vett volna el feleségül.

A vándorból lett bíró senkinek sem tett említést a tarisznyájában lévő kenyerecskéről. Valójában már nem sok szükség volt rá.

Amiért becsülettel és szorgalommal intézte a falusiak dolgait, azok ellátták minden jóval, amire csak szüksége volt.

Egy nap egy szegény vándordiak toppant be a bíró házába és némi ennivalóért könyörgött:

– Nagytiszteletű bíró uram, már napok óta egy falat se ment le a torkomon. Nagyon kérem, szánjon meg egy kevéske étellel és itallal.

A bíró azonnal utasította a szolgálkat, hogy terítsenek meg a diáknak, és rakjanak elébe annyi ételt, amennyit csak megbír enni.

Így is lett. Miután jól teletömte bendőjét, búcsúzni készült.

– Várjál, fiam egy pillanatra! – mondta a bíró. – Itt ez a kis kenyerecske, tedd el útravalónak! De ne feledd, ha valaki kér belőle, mindig jó szívvvel oszd meg vele!

A diák megköszönte az útravalóra kapott kenyerecskét. A bírónak eszébe jutott egykor ő is így róta az országot, és hálás volt az öregembernek, aki segített neki meglelni a boldogságát. Elhatározta, hogy felkeresi az erdőben, és köszönetet mond neki. Egyik nap délutánján, amikor nem akadt más dolga elindult megkeresi a kerek erdőben a házacsát. Sokáig bolyongott a fák között, de nem telte. De még csak egy apró jel sem árulkodott arról, hogy egykor a kis tisztáson ház állt.

Szomorúan visszafordult, de nem volt, mit tenni, az élet ment tovább. Sok szegény emberen kellett segítenie. Ellenben sohasem felejtette el az öregembert, és ha a vándor érkezett falujukba, mindig behívta házába és barátságosan megvendégelte.

Itt a vége, fuss el véle!